

Po pošti prejemani:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » —
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnistvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » —
četrt » 6 » —
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 76.

V Ljubljani, v sobota, 4. aprila 1903

Letnik XXXI

Liberalci obstruirajo profi ljudstvu!

Vlada je hotela sklicati deželni zbor kranjski okoli velike noči za kratko zasedanje, da reši nekatere nujne zadeve v korist ljudstva. Vlada se je obrnila do vseh treh strank. Katoliško narodna stranka je brez pomisleka izjavila, da naj se zbor skliče, da osobito reši sledeče točke: podpora vinogradnikom, doklade nekaterim cestnim odborom, razni vodovodi, uravnava Mirne, deželni najem državne užitnine. Pristavila je, da, ako dovoli čas, se lahko rešijo še nekatere druge ljudstvu koristne zadeve. Izjavila pa je tudi takoj, da ne pusti sklepati o nobeni zadevi, koje ne smatra kot ljudstvu koristne. Stranka je le za to tukaj, da služi ljudstvu, za drugega nič — torej je bil njen odgovor pravi!

Toda — čujte kmetiki in drugi volivci, ki imate nujne zadeve na srcu — liberalci so se ustavili in so zaprečili sklicanje deželnega zbora. Své, kaj liberalce briga ljudstvo?! Oni imajo vse druge skrbi. Ljudstvo naj radi njih pogine — da imajo le liberalci svojo zabavo, svoje plese in gledišča in, kar je glavna stvar, svoj žep poln. Kaj jih to briga, da so požrli vinogradnikom letošnjo podporo — saj se njim, liberalcem, dobro godi!

Doslej so liberalci, odkar je po liberalni krivdi nastopila v deželnem zboru katol. narodna obstrukcija, vedno lagali, da naša stranka sploh noče deželnega zbora, in prelivali so krokodilove solze, kako škoda da trpi ljudstvo vsled tega.

Sedaj pa se je jasno pokazalo, kdo da noče poštenega, za ljudstvo koristnega deželnega zbora.

A tudi vlada je s skrivajo. Kaj posluša liberalce? Kaj jih sploh vprašuje? Ljudstvo v deželi zastopa samo ena stranka in ta je katoliško-narodna. Kar ta reče, to bodi v deželnih zadevah vladi merodajno in drugega nič. Ali bi zna-

biti liberalci pričeli z obstrukcijo zoper podporo vinogradnikom, če bi bil deželni zbor sklican? Naj bi le poskusili! Dobili bi tak odgovor, da bi jim šumel še deset let v ušesih.

Katoliško-narodna stranka odklanja vso odgovornost za posledice. Odgovor bode dala na taborih in tam bode ljudstvo samo govorilo. Deželni zbor ljudstva se bode nadaljeval po vseh dolinah naše dežele.

Vsa odgovornost za posledice zadene izključno večino deželnega odbora in vlado:

Večina deželnega odbora, ker ima ona dolžnost, skrbeti za potrebe dežele. Če pravi, da te dolžnosti vršiti ne more, naj odstopi. Naj se dr. Tavčar, Grasselli in dr. Schaffer umaknejo in naredo drugim prostor. Kdor ima večino, ta ima vse dolžnosti in vso odgovornost. Manjšina nima nobene odgovornosti.

To je ustavno načelo. Večina dež. odbora naj toraj skrbi za potrebe vinogradnikov, ki so sedaj spomladi posebno nujne, naj skrbi za potrebe vodovodnih stavb itd. To je njena dolžnost in če ji ne zna zadoščevati, ponavljamo, naj odstopi! Kajti le s svojim odstopom se otrese odgovornosti, drugače nikdar. Saj so gospodje iz deželnega denarja, o katerem pravijo, da ga je premalo, plačani.

Odgovornost pa zadene tudi v prav posebni meri vlado. Dolžnost vlade je, skrbeti v vseh odnosih za ljudske potrebe. Vlada nima poslušati liberalcev, temveč ima poslušati glas ljudstva in njena dolžnost je, dati ljudstvu, kar potrebuje. Glas ljudstva čuje vlada iz ust katol. narodnih poslancev, katere je ljudstvo po svoji prosti volji volilo, ker jim zaupa. Kaj pa ljudstvu treba, pa vlada tudi lahko sama vidi, saj ji ni treba iti gledat drugam, nego na ljubljanski kolodvor, kjer teden za tednom odhaja na stotine pridnega, krepkega naroda v inozemstvo — v Ameriko ali vsaj na Vestfalsko. Ljudstvu je treba

kruha, dolžnost vlade pa je, da mu ga dá.

O tem se bode javno, odločno, brezobzirno govorilo na letošnjih taborih.

Neizprosni bode boj ljudstva za svoje pravice — neizprosni boj sovražnikom ljudstva, liberalcem!

Avstro-ogrška nagodba.

(Govor posl. Žitnika).

V nagodbenem odseku je poslanec dr. Žitnik označil svoje stališče glede nagodbe z Ogrsko, kakor sledi:

Ker so že razni govorniki pri prvem branju v zbornici in tudi tukaj v odseku v prvi vrsti naštevati in dokazovali slabe, za Avstrijo neugodne finančne in gospodarske strani nove nagodbe, hočem se v tem stadiju razprave v glavnih potezah baviti z državopravnim vprašanjem.

Pred vsem pa hočem pibiti dejstvo ter zavrniti neko očitano kot neosnovano in izmišljeno. Ko je bila namreč v razpravi nagodba, ki sta jo z Ogrji sklenila grof Thun in dr. Kaizl, prišla je v javnost pravljica, da smo mi jugoslovanski poslanci tedanji vladi prodali svoje glasove za Judežve groše. To je izmišljeno, ker stranka je tedaj soglasno sklenila, da za nagodbo, kakršna je bila, ne glasuje. Enake govornice so si naši „prijatelji“ izmišlili tudi sedaj. Istina pa je — in sklicujem se na tri tovariše v tem odseku, — da „Slovanska zveza“ doslej še ni določila svojega stališča glede nagodbe in sploh ne sklenila, kako hočemo glasovati.

Zato hočem izraziti samo splošno sodbo o nagodbi, ki se gotovo v bistvu strinja z nazeri vseh mojih tovarišev v klubu.

Gospodje, vsi vemo, da je naša država sedaj že sedmo leto v nevarni krizi, ki pomeni padanje na poševni ploskvi. Zakaj to? Zakaj je bolan državni organizem, zakaj tako slabo sodijo tudi prijatelji o naši državi in njeni bodočnosti?

Treba je spoznati vzroke bolezni, ako jo hočemo ozdraviti. In v tem oziru imajo

poslanci sveto dolžnost, da izpovedo svojo sodbo, da podpirajo zdravljenje vlade, ako je pravo, ali da nasvetujejo druga, boljša zdravila.

Gospodje, mi vsi brez razlike vedno naglašamo, da so Ogrji neizprosni v svojih zahtevah in da si grade palače, železnice in tovarne na naš račun. To je sicer res, ali bodimo odkriti in pravični, ter recimo: „Mea culpa, mea maxima culpa!“

Kdo pa je največ kriv, da Ogrji vedno vse dosežejo, kar zahtevajo? Krivi so bili avstrijski državniki, ki so ob vsaki nagodbi iz političnih vzrokov Ogrom žrtvovali gospodarske in finančne koristi avstrijske. Saj ni treba, da bi me vodile jeza in politična strast, ker dejstva govorijo.

Da je Avstrija bila vedno slabo oborožena proti ogrskim zahtevam, to so provzročali vedni ustavni boji in narodni prepiri, katere so provzročali nespretni ali strankarski avstrijski državniki. Ta vedna prememba sistema je slabila Avstrijo, širila razdor mej narodi, uničevala ugled države in pospeševala tudi gospodarski propad. To je prvi vzrok bolezni in propada.

Drugi vzrok je prva nagodba iz l. 1867. Tedaj so raztrgali državo, da bi tukaj vladali Nemci, onkraj Litve pa Madjari; tedaj so smrtno ranili načelo skupnosti, ki je podlaga zdravemu gospodarskemu in političnemu razvoju. L. 1867 so tedanji državniki z neverjetno lahkomišelnostjo Ogrom dovolili več, nego so pričakovali. Ogrji bi bili s svojega stališča jako nespametni, ko bi bili zgrabili le za prst, dočim so jim ponujali roko do komolca.

To ni res, da bi bila Avstrija tedaj prisiljena sprejeti nagodbo za vsako ceno, kar hočem takoj ob kratkem dokazati. Kriv je bil le nesrečni Beust, ki je za kratko in le namišljeno korist žrtvoval bodočnost države. Ta brbljavi državnik iz Saksonske se je hotel maščevati proti Prusiji, zato je z gobo zbrisal 20 letni račun mej Avstrijo in Ogrsko, ki so ga z največjim trdom sestavili najboljši državniki avstrijski in ogrski.

Ko je namreč Avstrija z rusko pomočjo zatrla ogrsko vstajo, tedaj so dunajski absolutisti Ogrom vzeli ustavo, vso prostost,

LISTEK.

Kritika čistega krščanstva.

Zopet so iznašli naši liberalci novo, čisto novo orožje, s katerim gotovo posekajo »rimski klerikalizem«. Prav gotovo! Našli so namreč pravo, čisto krščanstvo, in čisti kristijani so in hočejo biti.

Liberalci namreč pravijo, da so verni, da so kristijani, da pa čislajo, spoštujejo in uvažujejo le tisti nauk, ki ga je učil Izveličar, — navadno še celo toliko ne pravijo, navadno le pravijo, ki ga je zapustil Izveličar, — nečejo pa čislati, spoštovati in uvaževati tistih predpisov, katere so po mnenju liberalcev v cerkvi nakopičili zmotljivi ljudje. Dolg stavek, kajne? Toda vsebina njegova je kratka, zelo kratka. Jedro tega stavka je namreč nauk, da naj človek veruje le to, kar sam hoče. Vsak sam zase ustanovi, kar on smatra kot čisti nauk, ki ga je zapustil Izveličar, vse drugo so nakopičili zmotljivi ljudje, ergo se ne veruje. To je zelo enostavno, ali novo pa ni. To je tista stara

blodnja: Krščanstvo brez dogem. Stari he rezijarhi so jo oznanjali in v novejšem času se je zdela imenitna posebno rajnkemu Egidiju.

Popolnoma nič, pa že prav čisto nič ne briga liberalce, do kakih posledic mora priti tak nauk. Naprednikov Janez veruje le v besede »ljubite se med sabo«, vse drugo je človeška primes. Svobodumnikov Jože trdi, da je Izveličarjev nauk obsežen le v predpisu, da moramo, ako nas kedo udari na desno lice, nastaviti mu še levo, vse drugo so nakopičili zmotljivi ljudje. To trdi Svobodumnikov Jože posebno rad takrat, kedar namerava udariti koga na desno lice, in se zelo boji za svoje levo. Prostomislecev Jurij je mnenja, da je edino pravi nauk Izveličarjev obsežen v besedah: »Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo«. Torej po Jurijevem mnenju Bog vse odpusti in so vsi nauki o kaznih po smrti, ki se jih Jurij včasih hudo boji, le samovoljni pristavki zmotljivih ljudi. Vsak ima svojo trditev za edino resnično, in naposled je toliko resnic, kolikor je liberalcev, in ravno toliko različnih »čistih« krščanstev.

Resnica postane potem nekaj subjektivnega. Osobito se ravna po osebnem nagne-

nju dotičnega, ki si jo po svoje priredi in priroji. In, ker liberalci tako apodiktčno trdijo svoj stavek o »čistem nauku« Izveličarja in o »človeških primesih«, med sabo si pa o čistem nauku niso edini, a vender hoče vsak prav imeti, sledi iz tega, da mora vsak zase biti nezmotljiv. Nezmotljiv je Naprednikov Janez s svojim naukom, pa tudi Svobodumnikov Jože s svojim je nezmotljiv in pa Prostomislecev Jurij s svojim. In ako jih še nekaj pride, ki zopet druge nauke proglašajo kot edino pristne Izveličarjeve, imajo tudi oni prav in so tudi oni nezmotljivi. In vender je vse, kar trdijo ti možje, le za uho krščansko, to so samo krščansko doneče fraze brez jedra, krščanstvo, kateremu so vzeli jedro. Avtoriteto pa priznavajo le samim sebi, vsak zase sebi.

Naj nas proglašajo za omejene, nevednostne, slepo verujoče, ali za kar koli, vendar je nam avtoriteta cerkve merodajnejša, kot pa avtoriteta Naprednikovega Janeza, Svobodumnikovega Jožeta, Prostomislecevega Jurija ali kakor se že pišejo. Cerkvi je dal avtoriteto namreč Izveličar sam, kar tudi liberalci lahko najdejo zapisano v sv. pismu, ako se jim seveda zdi vredno, iskati, njim, ki so sami sebi avtoriteta in nezmot-

ljivi. Svetujemo jim pa, da nam na to našo trditev odgovore s Harnackom, da namreč vse to, kar jim je v evangelijskih nerazumljivo, mirno potisnejo v stran. Harnack, znani protestantski modrijan, namreč uči: »Was ihnen in den Evangelien unverständlich ist, das schieben sie ruhig beiseite.« To imenuje mož »Wesen des Christenthums«. To je zelo lahka in komot vera, ki mora vsakemu liberalcu prijati.

Mi smo torej tako trdovratni in nazadnjaški, da raje sledimo vodstvu cerkve, kot pa vodstvu liberalcev. Vzemimo, da bi pred komisijo, ki presoja sposobnost strojevodij, stala dva kandidata, katerih eden bi trdil, da je rudeča luč signalne svetilke zelena, drugi pa, da je bela. Oba bi si lastila sposobnost, voditi vlak. Ali komisija bi zmajala z glavami in odrekla obema sposobnost za strojevodstvo. Auf diese Antwort des Candidatus Jobes — Folgt allgemeines Schütteln des Kopfes, — Die Herren sagen nur: Hem, Hem, — Und drauf: Secundum ordinem. Kdor je udarjen s slepoto glede barv, ne more voditi vlaka, sicer bi zavozil v svojo in drugih nesrečo. Mi pa se naj zaupamo liberalnim voditeljem? K večjemu tisti se jim zaupajo, ki tudi sami nimajo pravega vida.

ograke dežele so smatrali le kot »zemljepisni pojem«. Pričeli so pomemdevati, kar je moralo želiti in odtujiti ponosne Madjare in zavedne Hrvate.

In vendar so najboljše in najplivnejše ogrski može varovali skupno dinastijo ter ožjo zgodovinsko in zakonito vez ogrskih dežel z avstrijskimi. V besedi in pismu so prosili, naj se Ogrom vrne stara zgodovinska ustava v tesnem okviru z Avstrijo.

Tedaj je bil čas, da bi Avstrija sklenila spravo in pogodbo z Ogri za mnogo manjšo ceno, nego pa pozneje l. 1867. Toda dunajski krogi so bili trdovratni in kratkovidni, šele nesrečna bitka pri Solferinu (24. jun. 1859) jim je odprla oči. Desetletna skušnja jih je izučila, da so sredstva avstrijske birokracije napačna in da je avstrijski absolutizem izigral svojo zadnjo karto.

Posledica je bil cesarski diplom z dne 20. oktobra 1860, zmes zgodovinskih ogrskih pravic in moderne ustave v Avstriji. Vsakrteri je nekaj dobil, a nobeden ni bil zadovoljen. Vendar pa bilo mogoče na podlagi tega ces. diploma nadaljevati z Ogri vspešna pogajanja. Fr. Deák je sam priznal, da je ta diplom prvi korak do sprave.

Toda že 26. svedčana 1861 je znani ces. patent uničil vse upanje. Ta patent je določil osrednji parlament v obrambo nemškega centralizma. Naravno, da Ogri in Hrvatje niso hoteli slišati tega, in da so najboljše ogrski rodoljubi, kot: Senyey, Eötvös, Majlath, Apponyi stopili v ozadje.

Ta patent je bil eden onih nesrečnih poskusov, s katerimi so na Dunaju 200 let skušali tako različne kraljevine in dežele meriti po enem kopitu in upravljati po stari šabloni centralizma.¹ (Konec prih.)

Res carinthiacae.

Zopet nekaj glasov s Koroškega! — Ti dopisi so nam došli, še preden sta beli dan zagledala naša članka o koroških razmerah, zato se tudi nanja nič ne ozirajo; pa smo jih morali odlagati zaradi preobitnice gradiva, ki se nam je nabralo.

Naša članka, to se pravi načela, ki smo jih ondi razvili, so — kolikor smo slišali — v obče ugajala tako, da bi bilo na njih podlagi mogoče skupno delovanje vseh dobrosmiselnih. Edino o zvezi z Nemci smo prejeli sledeče poročilo:

Vaša teorija imenitna — toda vi ne poznate prav naših Nemcev! Vi suponujete pri njih pravičnost. Nego! Vi pravite: »Nemcem ni treba skrbeti za narodnost. Oni jo že imajo. Kaj pa še hočejo!« Da, če bi tako bilo! Kaj oni hočejo? Iztebiti vsako slovensko besedico s Koroškega! Z nekaterimi, no z nekaterimi se da govoriti, a vladajoči kričadi, ti slovenskega glasu še slišati ne morejo!

Če je tako, potem vzklikamo: Zalostno! in vspricho teh dejstev — resigniramo.

Nadaljujmo torej z objavljanjem glasov s Koroškega, da se vsa razna mnenja slišijo, da se ozračje dodobra izčisti in tandem ali quando napravi jasnost in razvije krepko vzajemno delovanje.

Zbor političnega društva se je torej vršil; nekateri ljudje so se na njem pogrešali, drugi ne, zdaj pride par časniških člankov in konec je ta, da ostane vse pri starem. Položaj je zdaj tako jasen, kot je bil popred, agitacija, časnikarstvo sta upala novih mislij, novih pripomočkov, ki jih ni. »Narod« piše, da je temu vsemu kriva P...eva klika, pametneje bi bilo, ko bi bil ta list napravil kak pozitiven predlog.

Ali je kaj narodne zavesti v našem ljudstvu, potem naj napravijo kak predlog, kako porabiti to zavest, da se naša stranka ukrepi. Če pa take zavesti morebiti ni povsod, kaj se naj stori, da se bo ta zavest vzbudila? A niti eno, niti drugo se ni zgodilo.

Brezdvojbe smo v zadnjem času zelo, zelo nazadovovali, in sicer po lastni krivdi; lastni krivdi v toliki meri, kot se narodno vodstvo preoblastvenemu navalu nasprotnikov ni zoperstavilo z zadostnimi močmi, ali se ni moglo zoperstaviti.

Manjkalo je agitacije. Agitacija je postala težavna: vse drug rod biva po naših vaseh, kot je bival pred 25 leti. Narodovci naj le gredo vzbujati v narod narodno zavest! Pozivljamo jih, čakamo po velikih besedah, ki jih govore, velikega uspeha, naj gredo govoriti o narodni zavesti. Zakaj pa nobenega ni na shode?

Treba je agitacije, a občni zbor za to ni poskrbel. Sklicevanje na sestanek duhovnikov, ki se je v jeseni vršil, je prazno, ker gospod P. je toli engajžiran pri zadrugi v Sindivasi, da mu je nemogoče storiti še več. Zakaj pa se čaka le na tega? Mar se tudi

zanaprej vse pusti v svojem tiru? Za agitacijo je treba sredstev, vsaj nekoliko! Mar bodo agitatorji še iz svojega plačevali tiskovine in drugo? Za sredstva pa ni poskrbljeno.

Treba bi bilo odločnega dela v časnikih. »Mir« bi moral se razširiti, moral bi imeti več sodelavcev, a kaj se je za ta list storilo? Ne vemo, morebiti vendarle kaj, a neznano nam je; eno pomožno moč si je list poiskal, a to že dalj časa in vendar še ne more vsestranski uestreži. Za časnik se pri občnem zboru ni preskrbelo.

Česa pa je treba? Oseb in pripomočkov? Mi nimamo dosti delavnih oseb. Kako pomagati? Če bi se tu dal kak predlog, moral bi se nekdo žaliti, in to ni treba; kdor razmere pozna, bo uganil črno misel, ki jo zdaj rajši v črnilu potopimo. Manjka pripomočkov o v. Smešno je, da imamo sredstev, a da jih ne rabimo. Oglejmo si vendar sosedo, oglejmo tiste, ki so delali pred nami!

Nobeno veliko podjetje ni mogoče brez požitvalnosti! Ko je Andrej Einspieler ustanovil Mohorjevo družbo ko je ustanovil časnik, ko je zidal v Celovcu »Rokodelski dom«, mar ni moral delati dolgovez glav? Ko je knežšof zidal Marijanišče? Ali vzmimo nemškega kaplana Mayrja v Feldkirchen ul. za dobro stvar žrtvuje vse in zavstavi vse moči in riskira vse! Mi pa bomo sedelina denarju, šteli ga in računali, ali se nam obrestuje, ali ne, kedar se domovina potaplja?

Denar — a kje ga imamo? Kje? Tudi druga črna misel naj se pogrezne v bridkem črnilu, a tretja sme brez skrbi na dan: Naše posojilnice imajo častno dolžnost, delati odločno za sedanjost. Kaj bodo nam pomagali veliki rezervni fond, ki bodo prišli drugim v roke? Na teh zavodih sloni vsa naša moč. Seve, da naj se dela previdno. Svariti moramo pred preveliko podjetnostjo za lokalne potrebe; moral bi se napraviti izvrševalni odbor vseh posojilnic in po zadostnem posvetovanju skupno nastopiti po gotovem vzorcu za splošni blagor.

A za vse to nimamo avtoritete, ki binaše rodoljube vodila. Miada klika to sama predobro ve in najbolj obžaluje, da se avtoritete nehvaležni politiki odtegujejo.

Kakor stvari zdaj stoje, plavali bomo po vodi naprej, kakor zdaj, ker nam manjka moči, da bi se branili proti toku časa. Najbolj pa nam našo onemoglost kaže dejstvo, da toliko kritikujemo lastne ljudi.

Državni zbor.

Dunaj, 3. aprila.

Delegaciji.

Začetkom današnje seje je zopet dr. Baxa meji krikom ožjih tovarišev vprašal predsednika, zakaj niso v zapisaniku tiskani njegovi češki govori. Grof Vetter kratko odgovori, da se drži stare navade.

Nato je ministerski predsednik dr. pl. Körber odgovarjal na razne interpelacije. Na interpelacijo dr. Šusteršiča in tovarišev, kdaj hoče vlada sklicati delegacijo, je odgovoril: V zakonu ni določeno, kdaj morata vsako leto biti sklicani delegaciji. To določi vedno skupna vlada v dogovoru z avstrijsko in ogrsko vlado, da delegaciji o pravem času določi proračun za naslednje leto. Delegaciji sta že večkrat zborovali v jeseni, zadnjič je to bilo l. 1899. Da bodeta letos delegaciji sklicani v jeseni, je vzrok ta, ker imata oba državna zbora v razpravi važne predmete, ki so navezani na gotov obrok, in se torej te razprave ne morejo pretrgati. Naravno da bo vlada o pravem času zahtevala volitev delegatov.

Žrtev razmer.

Ministerski predsednik je danes odgovoril tudi na interpelacijo dr. Tavčarja in tovarišev glede konfiskacije »Žrtev razmer«. Dr. pl. Körber je zavrnil žrtve v interpelaciji, da bi se bila konfiskacija izvršila na brzopjavni ukaz pravosodnega ministerstva. »In merito« pa je govorilo pristojno sodišče in konfiskacija potrdilo.

Dvoboj v armadi.

Čitateljem je znan le »slučajno« tajni ukaz novega vojnega ministra na vojaška poveljništva, da morajo vsi, tudi neaktivni častniki izstopiti iz »lige«, ki ima namen, da se zadržijo ali vsaj omeje dvoboji v armadi. Ta ukaz je vznevoljil tudi načelne zagovornike armade, ker kaže, da imamo državo v državi. Nevolja v širših krogih je bila tem večja, ker je minister za deželno brambo, ko je bilo treba dovoliti večje število vojaških novincev, obljubil, da hoče vojna uprava kar mogoče omejiti dvoboje. Ukaz pa naravnost odobrava in zahteva dvoboj vsaj v gotovih slučajih. »Liga« proti dvoboju, katere načelnik je poslanec dr. pl. Grabmayr, je odgovorila na označeni ukaz, toda tako boječe in ponižno, kakor je pač navada ljudi, ki v žepu pesti stikajo.

V zbornici in v javnosti vojna uprava obsoja dvoboj, v »tajnih« ukazih pa ga zahteva, ker baje to pospešuje vojaško disciplino in enotne nazore. Ako se na kmetih stepeta dva fanti, hitro sta v luknji, ako ju zasačijo. In če sestrovesno bijeta ali streljata dva, ki nista v jerhastih hlačah in kamižolah, sta junaka dneva, o katerih obširno pišejo listi. Kdo naj to razumi?

Ko so Ogri čitali ta ukaz, takoj so zahtevali v ogrski zbornici, naj jim vlada stvar pojasni. Baron Fejervary, ki se je nedavno dvobojeval s poslancem Lengyelom, je odgovoril, da je dvoboj v armadistara navada. Ako nevojaki odpravijo dvoboje, hočejo tudi častniki posnemati ta vzgled. Torej civilisti imajo enkrat prednost. Aprés vous — vi imate prednost, mi pridemo za vami. To civiliste jako veseli, da imajo enkrat prednost toda na Angleškem so vojaki odpravili iz armade to staro navado, ki nasprotuje zdravemu razumu, pozitivnemu zakonu in peti božji zapovedi: Ne ubijaj!

To vprašanje pa so sprožili tudi v avstrijski zbornici poslanci raznih strank. Minister za deželno brambo je namreč v zadnji seji odgovoril na interpelacije poslancev dr. Tollingerja, dr. Grabmayra, dr. Kramarja, dr. Voglerja in tovarišev glede ukaza proti antidvobojni ligi. Dr. Tollinger je predlagal razpravo o ministrovem odgovoru. Odlično proti dvoboju so govorili dr. Tollinger, Wagner in dr. pl. Grabmayr. Dvoboj sta zagovarjala dr. Beurle in vsenemški poslanec Berger.

Vojno upravo je zagovarjal minister za deželno brambo grof Welsersheimb. Ta zagovor je bil vidno prisiljen, ker smo prepričani, da sam v srcu ne odobruje dvobojev za vsako malenkost.

Poslanec Biankini pa je pri tej priliki ostro grajal ogrsko in hrvatsko vlado, ki sta minole dni z vojaško pomočjo delali »nered« v Zagrebu.

Danes je zadnja seja pred prazniki, prihodnja je dne 21. aprila.

Društveni domovi.

K člankom pod tem zaglavjem smo prejeli še sledeči dopis:

Pošiljam Vam naslednje praktične nasvete:

1. S stavbo naj se prične še le tedaj, ko je polovica stavbenega kapitala v gotovini (sigurana, in se ta polovica povoljno obrestuje. Ostala polovica naj se pa hipotekarno proti gotovim obrestim in amortizaciji naloži. Zeleti je, da se ta polovica vrne v dobi, ko je stavba še davka prosta in mora plačevati samo deželne in občinske doklade.

2. »Domovi« zidajo naj se le v takih krajih, kjer so v resnici potrebni, in je računati na finančni in socialni uspeh. Nikdar se pa ne sme »Dom« zidati iz naložene glavnice strank; v ta namen naj služi edino le rezervni zaklad posojilnic in pa prostovoljni doneski, da se pokrije prva polovica stavbene svote.

3. V »Dom-u« ne sme biti nikdar gostilna ali kako podjetje, ki bi utegnilo ljudi odvračati od dela in jih vabilo k posedanju ali igri v teh prostorih. Istotako ne sme biti last posameznika, nego mora biti lastnik kaka korporacija, kakor na pr. posojilnica, kjer se vodilne osebe tako pogosto ne menjavajo.

4. »Domovi« bi služili edino le za zborovanja posameznih društev v dotičnem okraju. Zaradi tega ni treba, da bi imela društva vsako svoje prostore. Razdeli se lahko za zborovanja čas tako, da eden drugega ne ovira. V to svrhu naj izda dotična korporacija, ki je lastnik »Dom-a«, poseben hišni red, kako se uporablja dvorana.

5. Zgradba mora biti priprosta, a dobro zidana. Glede računa naj se stavi najvišja svota v proračun za zgradbo in najmanjša glede dohodkov. Pesimist pri proračunu veliko bolj izhaja, nego optimist. Po navadi se računa po deželi 50 gld. na zazidani kvadratni meter. S to ceno se postavi lična, dobra hiša. Glede velikosti dvorane se računa na vsak kvadratni meter dve osebi. Le na premajhnih, pretesnih prostorih! Ako ni sredstev za zgradbo primerno velikih prostorov, ki bi zadostovali za najmanj petdeset let, ni treba pričeti z zgradbo. Bolje je počakati, da se potrebni kapital nabere, kajti nič ne goji bolj nezadovoljnosti, ko neprijetno bivanje v nezadostnih prostorih. Primerna oblika bi bila podolgsti pravokot v dolžini 25 metrov. Zadnji del hiše bi bila dvorana. Od te bi odpadlo 5 metrov na oder, 5 metrov na sobo proti drugemu koncu dvorane, tako da bi preostajalo za dvorano še 15 metrov. Široka naj bi bila 7 metrov. Torej 15 × 7 = 105 površina. V tako dvorano gre popolnoma lahko 200 ljudi. Ponekod bo treba zgraditi večje dvorane. Vsekakor naj se skrbi za dovolj prostorno dvorano.

Spretni del hiše bi imel eno sobo pri odru, kako prodajalno, vežo, stopnjice itd. Prvo nadstropje bi imelo dvoje stanovanj. Sploh se pa načrt napravi po krajevnih razmerah. Dotični odbor za zgradbo »Dom-a« mora navesti strokovnjaku, kaj naj bo v

hiši, koliko prostora zahtevajo in na kakem prostoru bo stala hiša.

Ko je načrt gotov, si mora odbor predstaviti, kako se bo življenje vršilo v teh prostorih, kako bodo ljudje vsotopali, kam odlagali obleko, kako bodo stali sedeži, mize itd. Tako morda popravljeni načrt se staveniku vrne z opazko, naj izdela po teh navodilih mogoče nov obris, kajti na papirju se lahko še vse prenaredi. Ko je pa stavba v tiru ali pa že zgotovljena, je vsaka poprava z ogromnimi težkocami združena.

Toliko v obče. Posamezni slučajji se bodo seveda posebno presojali. V vseh slučajih je pa neobhodno potreben proračun glede dohodkov in stroškov, da ne pride potem neprijetno iznenadenje.

Vzglede za napravo proračuna hiše: Dohodki: 1. Najemnina. Izdatki: 1. Hišni davek. 2. Deželna deklada. 3. Občinska doklada. 4. Petodstotni državni davek. 5. Poprave. 6. Zavarovanje proti požaru. 7. Obrestovanje glavnice. 8. Amortizacija glavnice. 9. Vzdrževanje.

Opomba: Ako se plača hišni davek, se ne plača 5 odstotni državni davek.

Delo poslanske zbornice.

Z današnjim dnem je avstrijska zbornica nastopila velikonočne počitnice. Od prve letošnje seje dne 15. januarja do najnovejšega časa se je zbornica nahajala v znamenju deške obstrukcije, vendar je rešila lepo vrsto važnih predlog. Najdaljša seja je bila prva, ker se je pričela ob 11. uri dopoldne dne 15. in končala ob 5. popoldne dne 17. januarja. Rešene so bile v tej dobi naslednje vladne predloge: bruselska konvencija, sladorno davčni in kontingentni zakon, zakon o konverziji rent, vojaški novinci ter zakon o reviziji pridobitnih in gospodarskih zadrug. Poleg tega je zbornica izvršila prvo branje tiskovnega zakona, nagodbe in carinskega tarifa. Konečno pa nebroj več ali manj važnih nujnih predlogov. — Če torej primerjamo delo v avstrijski zbornici z onim v ogrski, moramo reči, da smo pri nas letos znatno napreji.

Szell in Apponyi.

Vsa ogrska javnost se v sedanjem kritičnem položaju peča s tema dvema voditeljema ogrske vladne stranke, o katerih se pa ne more trditi, da sta si odkrita prijatelja. V tem oziru je velike važnosti senzacionalna Apponyjeva izjava napram protestni deputaciji mesta Halas. V odgovor na pozdravne besede voditelja deputacije je namreč zbornični predsednik nekako odkril, da hoče odložiti predsedništvo. Rekel je, da ne ve, kdaj pride čas, ko se bo čutil dolžnega, da stopi iz sedanja nevtalnosti in bo v stanu neprikrto povedati svoje nazore o politškem položaju. Dokler je predsednik zbornice, tega ne mere storiti in se vsled tega tudi ne more še spuščati v nikak razgovor o politškem položaju. — Ta izjava je silno neljubo zadela Szella in vsa njegovo stranko, ki si ni mogla prikriti zlih posledic za stranko in vlado. Njegov sedanji odstop od predsedstva bi pomenil naravnost katastrofo za liberalno stranko. Valed tega je Szell čutil potrebo, da se čim prej sam dogovori z Apponyjem, ki je brezpogojno zahteval zadoščenja za razne napade v liberalnem časopisju. Szell mu je res dal zadoščenje, ker ga je zagotovil, da vlada ni v nobeni zvezi z napadi na Apponya. Državnika sta se nato ločila kot najboljša prijatelja in v oficijoznih krogih se sedaj naglašja, da je njegovo izjavo razumeti tako, da bo v zbornici povodom razprave o proračunskem provizoriju v daljšem govoru pojasnil položaj in da bo njegov nastop mnogo pripomogel k srečni rešitvi krize. Ta razlaga se pa nič kaj dobro ne ujema z ono predsednika Apponyja in ni nemogoče, da se Szell in njegovi varajo. Sicer pa tudi ni pričakovati, da bi imel Apponyjev pomirjevalni govor pri vedno odločnejši opoziciji kak pozitiven uspeh. Ravno sedaj napovedujejo vodje opozicije vladi nov boj glede vporabe vojaške takse.

Kulturni boj v Franciji.

Francoski vladi se silno mudi, da izvede znani sklep zbornice in iztira iz dežele vse redovnike in se polasti njih imetij. Dne 1. aprila so razni prefekti obvestili pridigarke redove, da jim je dovoljen le 14 dnevni rok za izselitev. Teh redov je 28. Moškim kongregacijam, ki se pečajo s poučevanjem, po številu 25, je z ozirom na učence v njih zavodih dovoljen daljši rok; in sicer je dovoljen za redovne srednje šole rok do konca julija, t. j. do sklepa šolskega leta, ljudskim šolam so dovolili tri mesece odlaga, toda le ondi, kjer učencev ni mogoče potakniti po obstoječih javnih šolah. Če je to mogoče, je dovoljen redovnikom le enomesečni rok. Ker so kartuzijani tudi že prejeli navodilo in sicer za takojšnjo izselitev, so prejeli podpisano obsodbo razun kongregacijskih dobrodelnih zavodov vsi moški redovi, ki morajo najpozneje dne 31. julija ostaviti Francijo ali se vsaj razdružiti. Le z dobrodelnimi zavodi misli vlada počakati; kaj pa store re-

dovniki, še ni znano. Vsekako bodo storili isto kot kartuzijani, da nenadno zvale vso skrb na vlado, če jih ta, kakor prve, oropa vseh za vzdrževanje potrebnih sredstev. — Pridigaraskih redovnikov je 3040, s poukom se bave 15.964, ki so bili porazdeljeni na 1580 zavodov. — Sedaj bodo na vrsti še ženski zavodi, potem bo pa Francija »rešena«.

Socialno važen zakon za Irce.

Na kratko smo že omenili, da je angleški državni tajnik za Irsko Wyndham predložil angleškemu parlamentu zakonsko osnovo, po kateri naj bi se ubogim irskim najemnikom dovolilo 100 milijonov funtov državnega prispevka ter drugo večje posojilo, da bi si v gotovi dobi let mogli odkupiti zemljišča od dosedanjih lastnikov in postati samostojni. Posojilo bi se amortiziralo v 67 letih. Ta zakon je silno velike važnosti, ker bo odpravil socialno krivico, kakoršne menda ne poznajo nikjer drugje v civilizirani Evropi in ki je naredila iz prebivalstva na zelenem irskem otoku pravcate sužnje. V dokaz temu le nekaj podatkov: V letu 1822 je imela Iraka 7 milijonov prebivalstva, od katerih je bilo 6 milijonov katolikov; danes pa šteje irsko prebivalstvo le 4-7 milijona, nekako 75 odstotkov katolikov. Število prebivalstva se je torej v tej primeroma kratki dobi zmanjšalo za dobro tretjino. Ko je kraljica Viktorija obhajala 25. letnico vladanja, je na Irskem umrlo lakote 1.225.000, z domov bilo pregnanih 3.660.000, izselilo se je pa 4.186.000 oseb. Te številke nekaj povedo! Najemnikov zemljišč je bilo pred kratkim 500.000; od teh 161.000 takih, ki so imeli manj kot 4 ha.; 70.000 na jemnikov je imelo celo manj kot 2 ha. zemlje. Najemnik je moral lastniku, največkrat anglikanski cerkvi, odračunati gotovo na jemnino, sicer ga je lastnik izgnal, najčesče le formalno. A ravno ta formalnost je bila zanj bolj usodna, kot pa takojšnje iztiranje. Tak najemnik je oropan vseh pravic; ne sme priti pred sodišča, ne sme si drugod ustanoviti domačije in je sploh oropan vsega imetja. Zračunavajo se mu tako dolgo zamudne obresti, dokler revež ni popolno izmozgan.

Iz tega neznosnega stanja so si tlačeni Irce skušali še večkrat pomagati; revolucija in drugi poizkusi so ostali brezuspešni. Šele Gladstone je resno poizkusil odpraviti vnebovpajoče krivice. A intrigant Chamberlain mu je prekrizal račun in ga vrgel. Šele sedaj z Wyndhamom je zasijala Ircem, kakor upajo, zarija verske, socialne in politične svobode.

Cerkveni predpisi za razpuščene kongregacije.

Te dni so dobili predstojniki raznih francoskih redov navodila, kako naj postopajo posamni redovniki po razpustu kongregacij. Pregnanim redovnikom se priporoča, naj po možnosti poiščejo bivališč v naselbinah svojega reda. Koder pa to ni mogoče, jih smejo predstojniki odvezati dolžnosti skupnega življenja. V tem slučaju se podrede škofu dotičnega okraja. Če jim je prepovedano nositi redovno obleko, se smejo poslužiti obleke svetne duhovščine. Bratje laiki smejo nositi navadno obleko s kakim religioznim znamenjem. Podložni pa ostanejo onim predstojnikom, ki so najbližje njihovih bivališč.

Položaj v Maroku.

Vatja v Maroku je menda popolno zatrla le v uradnih poročilih, v resnici se pa prvotni položaj ni skoro nič izpremenil. Iz najnovejših poročil je pa tudi razvidno, da neti upor tudi marokanski sultan sam, ki z največjo nejevoljo trpi v Maroku tuje, posebno židovske prebivalce. Te dni je marokanski sultan v velikem spremstvu došel v Debu in ondi zahteval, naj mu židje plačajo 12.000 frankov davka. Židje so na to izjavili, da so zahtevano svoto že izročili pretendentu, kateri jim je to priznal v posebnem pismu in jih odvezal dolžnosti, plačevati še druge doklade. Sultan je dal vsoled tega prijeti štiri vplivneje žide in jih zapreti, dokler ne izplačajo zahtevane svote. — Iz Tangerja pa javljajo, da so blizu Feza napadli nekega židovskega trgovca in mu oropali karavano. Boji mej vladnim četami in vstaji ter raznimi rodovi se nadaljujejo. Prestolonaslednik pretendent se je vrnil v Tasso. Položaj je postal v zadnjih dneh še mnogo resnejši.

Iz brzojavk.

Dva nova deželna predsednika. V pokoj je stopil deželni predsednik v Bukovini baron Bourguignon. Novim deželnim predsednikom v Bukovini je imenovan dvorni svetnik pri ces. namestništvu v Gradou princ Hohenlohe-Schillingfürst. Povodoma umirovljenja koroškega deželnega predsednika viteza Fraydenegga je cesar vitez Fraydeneggu poklonil baronetvo. Novim koroškim deželnim predsednikom je imenovan baron Hein, ki je dosedaj kot podpredsednik služboval

pri deželni vladi v Lincu. — Vatikan in Francija. Francoski listi javljajo, da se je mej Vatikanom in Francijo doseglo sporazumjenje glede popolnitve izpraznjenih škofjskih stolic. Po tem poročilu je baje Vatikan odobril Combesova imenovanja. O pogojih pa listi ne vedo ničesar. — Cesar Viljem danski admiral. Danski kralj je imenoval cesarja Viljema danskim admiralom. Na svečanem obedu je kralj izustil zdravico, v kateri je poudarjal, da je obisk nemškega cesarja nov dokaz njegovega prijateljskega mišljenja in priaznega razmerja obeh vladarskih hiš. — Veliki knez Vladimir na potu na Dunaj. Veliki knez Vladimir je sinoči odpotoval na Dunaj. — Nemški prestolonaslednik pride v ponedeljek s svojim bratom v Carigrad, kjer ostaneta prisultanu dva dni. — Laški kralj se bo po leti, kakor zatrjuje pariški »Figaro«, na svojem potovanju na Angleško podal tudi v Pariz, kjer se bo sešel s predsednikom francoske republike.

K občinskim volitvam na Polzele.

S Polzele, 10. marca.

Kogar »Narod« napada, ta je v dobri družbi. V čast si štejemo stati v vrsti tistih zaslužnih mož, ki jih je »Narod« že z blatom ometal. Zatorej me vsi neizrekljivo ostudni napadi na moje osebo puste celo hladnega, saj pri vseh, ki so za mene veljavni in merodajni, mi taka ostudna gonja pripomaga le do večjega ugleda.

V prevdarek vsem tistim, ki smatrajo štajerski liberalizem mnogo krotkejšega od kranjskega, bodi ta-le donesek k zbirki liberalnih lažij:

O zadnjih naših občinskih volitvah dné 2. sušca poslal je tukajšnji dopisnik med drugimi bedarijami, ki niso vredne, da bi se za-nje zmenil, tudi to laž v »Narod«, da sem podpisani »vse žile napel, da bi nekaj glasov vjel«. In dalje laže: »Poslal je svojega podrepanika (kako olikano!) Fr. Valaja od hiše do hiše po celi občini z naročilom, da smatra župnik vsakega volivca za ateista, socialdemokrata, za nevernika, brezbožnega itd., kateri ne bo za njega glasoval«.

Same gole laži!

Podpisani bom se vsigdar poslužil svoje pravice posesti v razne volitve, kadar se bo meni ljubilo; k dopisniku »Naroda« ne bom šel iskat sveta. A ravno letos pa sem iz dobrih razlogov sklenil, za občinske volitve se prav nič ne brigati, in sem se pred in med volitvijo po tem sklepu tudi ravnal. Torej na nikogar gledé volitve nisem ne trohice uplaval; sploh načeloma o volitvi niti govoril nisem. Nekaterim možem, katerih imena lahko imenujem, ki so prišli dan pred volitvijo in pa med volitvijo iz lastnega nagiba, nepoklicani, k meni, sem odločno zardil, da se letos volitve ne udeležujem, in ko sem izvedel, da sem na listini odbornikov I. razreda, sem izjavil, da je to proti moji volji. Nadalje se za izid volitve nisem zmenil.

To je bila vsa moja agitacija. Ko bi ravno bil hotel, bil bi že kaj dosegel. Pa imam vzroka dovolj, da si ne želim več se deti v občinski odbor. Da nisem izvoljen, se strinja torej popolnoma z mojo voljo.

Ako je človek miren, bi se nadejal, da ga tudi nasprotnik vsaj pri miru pusti. Pa so taki ljudje, ki so sicer brez vse pomembe, pa hočejo vsaj s hujškim in zmerjanjem druge na se opozoriti. Tak je tudi naš dopisnik »Naroda«. S svojim ne resničnim dopisom je odkril le svoje želje, in razkril svoje srce, ki ga zelo vleče v družbo občinskih odbornikov. Pa bo že še čakal. Za ljudi njegove vrste v našem občinskem odboru še ni prostora, čeravno si on domišlja, da so izvoljeni odborniki — ker župnika ni med njimi — sami pristni njegovi pristaši, ter s tem bralce »Naroda« za nos vodi in Polzelane pred svetom sramoti. Občinski odbor naj se mu za to zahvali. Res žalostno bi bilo, ko bi bila Polzela taka, kot jo »Narod« slika. Toda ko bi dopisnik »Naroda« poročal samo resnico, moral bi strupeno pero odložiti. Prosto mu torej polje, ne bom mu sledil na to cestu! Laž ima kratke noge. Pred vsem pričakujem, da bo na to mojo današnjo izjavo povedal svoje ime ter z zanesljivimi pričami dokazal resničnost svojih zgoraj navedenih trditev. Dokler pa tega ne stori, sem prisiljen ga imeti za čisto navadnega lažnjivca.

Jos. Atteneder, župnik.

* * *

Glede dopisa v »Slovenskem narodu« dne 5. marca iz Polzele izjavljam podpisani sledeče: V zadevi občinskih volitev nisem prestopil ne enega praga v občini, ne za gosp. župnika ne za koga drugega, nisem rabil ne ene onih besedi, katere mi »Narod« podtika, nisem imel sploh od gosp. župnika nobenega naročila, glede volitve. Na dan volitve je bilo ime gosp. župnika na listih, ki jih je razdelil g. župan,

med odborniki prvega razreda. Gosp. župnik pa je izjavil v pričo 2 mož, ki sta se iz lastnega nagiba k njemu podala, naj se vsem volilem naznani njegova želja, da ga ne volijo. Moje zasebno prepričanje pa je bilo in je še sedaj o gosp. župniku, ker ga imam za dobrega in značajnega moža, da bi bilo prav, da bi ga imeli v občinskem odboru. In o tem smo se z drugimi možmi na dan volitve soglasno pogovarjali. Toliko sem jaz za gosp. župnika delal.

Da sem odločno na strani g. župnika, ali kakor se »Narod« okusno izraža, njegov »podrepanik«, to s ponosom javno spoznam, in z menoj v soglasju je večina polzelske fare, ker Polzelani še nismo taki liberalci, kakor nas dopisovalec »Naroda« črni.

Ker nimam vzroka resnice prikrivati, in ker ne rabim takega orožja, kakor lažnjivi dopisnik »Naroda«, se podpisem s polnim imenom ter pozivljam tudi njega, naj stopi v javnost s svojim imenom, ako ima zato pogum.

Franc Korber,
p. d. Velaj.

Vipavskim liberalcem.

Iz Vipave, 28. marca.

Iz kovačnice vipavskih liberalcev je izšel pred kratkim dopis, kateri dela čast geslu njih »obermojstra«: »Vniti vsakega, ki ne trobi v liber. rog«. Tega gesla se držijo liberalci dosledno, v sredstvih niso izbirčni, laž, obrekovanje, sumničenje, vse jim prav pride.

Seveda na muho morajo vzeti vselej v. č. g. dekan. A zmotijo se pa kaj radi, da siravno bi gotovo ne bilo žal v. č. g. dekanu, ako bi bil on res tudi »oberregiser« »svete Neže«, kajti predstava »sv. Neže« je tako sijajno vpelja vsestransko, da sme biti ponosen prvi »oberregiser« in to gotovo liberalce jezi, ker se ne morejo ponašati s takim efektom.

Zlagano je dalje tudi, da je v. č. g. dekan izrekel one besede glede Hribe. Mi obsojamo vsak pregrešek naših somišljenikov in ne razobnamo vsakega liberalnega škandala, ker vemo, da je človek zmotljiv.

Ako bi se nam ljubilo vsak škandal liberalne bande sproti zabeleževati, imeli bi s tem preveč posla. Saj smo n. pr. zamolčali takrat, ko je bil Vaš »mali bog« v preiskavi zaradi lib. poštenosti s kupnimi pogodbami, kjer bi bil fin. erar za veliko svoto kolekov opeharjen.

Nismo se zmenili zato, da bi bili razkrinkali, kar se je govorilo o špitalskih gošpodarjih, katerim je šel račun toliko navskriž, da se ni vedelo za 2000 ali 4000 kron.

Pustili smo pri miru »reprezentanta« gostilničarske zadruge, sina dr. »Lepega«, novega zastopnika v kazenskih zadevah, da siravno se je govorilo o njegovih vzglednih računih, katere so mu morali še celo klerikalci z velikim trudom od treh let urediti in mu je kasa velike preglavice provzročila.

Tudi nismo planili na novi cestni odbor, kateri nam nalaga velike doklade pri davkih a ne gradi na cestah nič novega, dočim je prejšnji cestni odbor brez naklad marsikaj novega na cestah napravil in je še gotovino v blagajni izkazal.

Mi bi bili torej popolnoma opravičeni zgražati se nad gospodarstvom liberalcev z javno lastnino, toda čakali smo, da se obnese Božičeva trditev na javnem shodu v Vipavi, da je namreč samo narodno-napredna stranka sposobna za napredek. No pokazala je marsikje lep napredek!

Vidite torej gg. liberaliki, da Vam še tam prizanašamo, kjer bi Vas morali zaradi javnega blagra razkrinkati, a Vi porabite vsako neznatno slučajnost, da jo podtikate katoliški narodni stranki tudi tedaj, ako jo Vaš privrženec provzroči. Kako hitro bi bili Vi razobnani, ako bi bil Vašega prijatelja sin, falirani študent, klerikalec; on se je šibe svt. Jurja, katerega Vi tako častite, zaradi pretepa z naskarico, kojo je poškodovao, znebil s tem, da je očka poškodovao s kronicami potolažil.

In tako dalje bi mi lahko svojim nasprotnikom vračali nemilo za nedrago. Naj nas ne preveč ne izkušajo!

Liberalna častna občanstva.

Iz Zirov, 20. sušca 1903.

V ponedeljek dné 16. t. m. je zboroval naš parlament v znamenju liberalne poštenosti. Omenjenega dne je namreč naša občina zopet napredovala za pet pristašev one stranke, ki se je ob žirovskem shodu pokazala v taki izobraženosti. Sicer se je že od zadnjih občinskih volitev govorilo, da mi alijo naši liberalci zopet izvoliti več novih častnih občanov, ker drugače si ne upajo dobiti prvega razreda v roke. Mi smo se radovedno vpraševali, kateri so ti možje, da bi jim po § 8 občinskega reda pristojala ta čast, a se nismo mogli niti enega domisliti. Iz zadrege nas je rešil »Slovenec«, ko je pojasnil, kaj se pri liberalcih zahteva za častno občanstvo.

Poglejmo malo bližje to novo občanstvo! Prvi je ljubljanski župan; kake zasluge ima ta za našo občino, to vedo povedati pač liberalni pristaši sami, če se spomnijo požara na Dobračevi, in kako se je izplačevala takrat zavarovalnica. Za druge zasluge nobeden živ človek ne ve. Kako pa pridejo dr. Ferjančič, Grasselli, Lapajne in Plantan do našega častnega občanstva, je pa še bolj čudno; saj ti še vsi Zirov videli niso. Kje so njih zasluge? Kaj si neki mislijo njih častno žirovske glave, ki so venčane z lavorikami zaslug za našo občino, ki jih nobeden človek ne ve! Še celo dr. Tavčar, ki jih je nasvetoval in priporočil, bi prišel v zadrego, ko bi nam moral razkrivati njih zasluge. Imajo pa baje še eno mesto častnega občanstva, katero so bili že tudi ponudili nekemu, pa jim je dotični ponudbo odklonil, vedoč iz kakega namena se pri nas častna občanstva podeljujejo.

Ko so naši ugovarjali in rekli, da je tako delovanje politično sramotno za stranko in za tiste, ki častno občanstvo sprejemajo, so jim liberalci odgovorili: »Mi in naši častni občani denemo sramotno na stran, samo da senaredi za nas prav«. Še nikdar niso naši liberalci tako odkritosrčno povedali. Sedaj ljudstvo lahko uvidi, kako na slabih nogah stoji liberalna stranka, ki je vso svojo moč vrgla na žirovske »klerikalce«; mar res nimajo nikjer nobene zaslombe več?

Za ono še preostalo mesto častnega občana pa predlagamo junaka srebrnih žlic iz Ljubljane. Ta bo kakor nalašč za reprezentacijo liberalne stranke. Radovedni smo pa, kaj bodo ukrenili merodajni faktorji glede naših občinskih razmer.

Teutoni na Jesenicah.

Izpod Karavank, 2. apr.

Mnogo se je pisalo v zadnjem času o volivnih bojih na Jesenicah in Trziču. Povdarjalo se je, posebno v nemških listih, da se je bil ta boj v znamenju napredne proti klerikalni stranki, kar pa nikakor ni res. Ponižna želja nemške usiljivosti se vidi v lepi luči v »Neue Freie Pr.« dne 16. marca 1903. št. 13844, kjer se čita doslovno originalna brzojavka iz Gradca:

(Die Asslinger Gemeindevertretung.) Bei den Gemeindevahlen im Orte Assling gelang es den Deutschen, sich die Majorität in der Gemeindevertretung zu sichern; der dritte Wahlkörper wählte slovenisch, der zweite deutsch und im ersten Wahlkörper wurden drei Deutsche und ein Slovene gewählt.

Torej »nemška večina«, hvala Bogu, le v »Neue Freie Presse« in mnogih drugih nemških listih, ki so ponatisnili to brzojavko, ne pa v resnici! Šlo se je tedaj za narodnost, ne pa za strankarstvo.

Služaj me je privedel pred kratkim na Jesenice in ondi sem imel priložnost, občevati z odličnimi narodnjaki obeh strank. Od vseh pa sem čul le ogorčenje, da so tuji došli semkaj za kratek čas ter provzročili sovražstvo in boj. Z Nemci kranjske obrtne družbe se je poprej dalo dosti dobro izhajati, zato se po časopisih ni čitalo o kaki napetosti med obema narodnostima. Gospodje so pač čutili, da so v manjšini, in jeseniški narodnjaki so jih kot poštene Nemce, in taki so bili z večine, tudi spoštovali.

Odkar pa se je pričela graditi nova bohinjska železnica, katera ima gradbeno vodstvo na Jesenicah, od tedaj pa tudi datira narodnostni boj. Gospodje gradbenega vodstva so iz večine nemški nacionalci. Ti so zvodili v boj še uradnike kranjske obrtne družbe, in ravno ti so začeli provocirati narod; saj si drzne mnogi tak gospodič v javnem lokalu, kar se mi je izrecno zatrjevalo, zahtevati, da se v njegovi navzočnosti ne sme govoriti slovensko. Čudom sem se čudil, ko se mi je izrecno povdarjalo, da sta v prizorila ves boj proti Slovincem dva javna funkcijonarja, kot voditelj in glava neki inženier gradbenega vodstva Max in kot vreden pribojnik njegov načelnik jeseniške postaje Wieser.

Ogorčeno povprašuje slovensko ljudstvo, če sta ta dva res poslana semkaj zato, da stavita stebre k nemškemu mostu proti Adrij. Z ustanovitvijo »Süßmarke« menita, da sta zabila prvi steber. Videlo se bode, če bode držal. Pristen nemški nacionalci tudi katoličan ne sme biti — zatorej »los von Rom«, to je geslo M. xovo. Sam je s svojim prestopom dal dober vzgled svojim kolegom in ti ga sedaj posnemajo. Jeseniške Slovence imajo Nemci za krotke duše. Nemški junaki jim diktirajo v kantini bojkot, prepovedujejo zahajati k slovenskim obrtnikom, kar se tudi faktično vrši, pošiljajo se provokatorično »Juxkarter«, dražijo jih z znanimi »partes« po odlišem gospodu župniku A. Sinkovcu, katerega so vsi jeseniški občani zbog njegove narodnosti spoštovali.

Nemci zavračajo sedaj v »Grazer Tagblatt« izdajo omenjenih »part« na jeseniške Slovence, kateri imajo več takta kot vsi oni, ki trobijo v njihov vsenemški rog. Neumljivo mi je bilo, da trpi gradbeno vodstvo, da njihovi uradniki tako postopajo proti ljudstvu, med katerim žive, a zatrdilo se mi je, da se je ob času volitve samo vtikalo v ta boj, ter da ali nima volje ali moči na daljše provokacije, katere rode v celih občinah toliko ogorčenosti, zabraniti.

V dodatek sledi še par anekdot, katere sem čul na Jesenicah in na Hrušici. Na Hrušici se je postavila neka kantina (g. Paar). V tej kantini je nekdo zahteval v slovenskem jeziku postrežbo, to so čula tenkočutna germanska ušesa. No, nekaj slovenskega duha je bilo treba »luftati«. Lestnoročno so tedaj gospodje znosili stole in mize na »luft«, odprli na stečaj okna in duri, ter tako zopet dali »žegen« na slovenski Hrušici stoječi kantini. Dobro so storili, kaj ne, g. Max!

Pred nedavnim časom se je peljal neki gospod v Ljubljano nakupovat. Načelnik postaje Wieser mu da na pot te-le očetovske besede: V Ljubljani vender ne boste kupovali pri slovenskih trgovcih, ker sicer je najinega prijateljstva konec! Kaj ne, da Vam je to všeč, slovenski ljubljanski trgovci! Taka zrna ne padajo na skalo, in mati Germanija vže brusi srp, da požanje slovenske Jesenice.

Volitve so kodljiva stvar, posebno če je klavern izid. Širšim krogom se ni znano, da so Nemci alla Max in Wieser jeseniške volitve ovrgli. Na njuno odredbo so se vršile nove in sicer v kantini kranjske obrtne družbe. Ali se Vam je smijalo srce g. Max; te so izpadle drugače. Kdo je bil Sinkovec, kdo župan, kdo policaj, kdo v komisiji, to širše občinstvo malo briga, (a imamo imena zapisana za eventualno porabo, ako ne bodo dotični gospodje takoj kurza izpremenili), brigati bi pa to imelo one ki so odposlali inženere gradit železnico, ne pa norce brit iz mirnih Slovencev, ni li to res gospod Max?

Ko sem zapustil ta lepi košček slovenske zemlje, katerega ima g. inženier Max že intabuliranega na mater Germanijo, sem pomiloval jeseniške Slovence, ter jim želel nekaj, česar doslej niso imeli — narodne odločnosti napram nestrpnim nemškim nacionalcem.

Zdi se mi, kakor da je železniško ministerstvo poslalo nalašč g. Maxa na Jesenice, da nanovo došle gospode vprejema, jih najprej vprašuje po narodnosti, jim daje navodila, kam naj gredo stanovat, kam v gostilno, seveda le v nemško kantino, in jih vabi v svojo družbo, da jih tam prepirajo za germanske smotre.

Res, železniško ministerstvo si ni moglo izbrati boljšega »Cicerona« za jeseniške tučce kakor g. Maxa — mesto inženierja za bohinjsko železnico. Heil!

Poziv.

Vsak delavec je vreden svojega plačila. — To je star pregovor, ki se ga tudi držijo vsi stanovi. Res so morali nekateri dolgo trkati, da se jim je odprlo in dalo, česar so zahtevali, a zgodilo se je vendar-le. — Naš stan tudi trka in trka, a ne odpre se mu. Ne prosimo kot sitni berači, ampak prosimo pošteno zasluženega plačila za svoje koristno in pretežavno delovanje.

To svojo zahtevo hočemo v Veliki noči 8. aprila na vsa usta javno povedati na učiteljskem shodu v Ljubljani

vsem onim, ki so poklicani, da nam pomagajo. Shod bo popolnoma nepolitičen. Razpravljalo se bo le o našem gmotnem stanju, ki ga čuti vsak enako, bodisi katerekoli narodnosti ali stranke.

Da bo pa ta naš shod časten, je sveta dolžnost vsakega učitelja (učiteljice), da se ga gotovo udeleži.

Posebno pa pozivljamo slavna okrajna učiteljska društva, da delujejo z vso vnamo, ki jo stvar zasluži, pri svojih članih na to, da se udeleži shoda vse kranjsko učiteljstvo.

Na svidenje v polnem številu na shodu! **Priljubljeni odbor za sklicanje učiteljskega shoda.**

Tedenski koledar.

Nedelja, 5. aprila: 6 postna, cvetna; evang.: Jezus jezdi v Jeruzalem. Mat. 21. — Ponedeljek, 6. aprila: Sikst p. m. — Torek, 7. aprila: Herman sp. — Sreda, 8. aprila: Albert šk. — Četrtek, 9. aprila: Veliki četrtek. Marija Kleofa. — Petek, 10. aprila: Veliki petek. — Sobota, 11. aprila: Velika sobota; Leon I. Vel. pap. — Solnce izide 10. aprila ob 5. uri 26 min., zaide pa ob 5. uri 37 min. — Lunin s prem in: Prvi krajec 5. aprila ob 2. uri 49 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo 5. aprila: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša brez orgelj, graduale in traktus, »Tenuisti manum« zl. Ant. Foerster, ofertorij »Improprium« zl. dr. Franc Witt; po povzdgovanju »Ave verum Corpus« zl. V. A. Mozart.

Dnevne novice.

V Ljubljani 4 aprila.

Kranjskega deželnega zbora se ne bo. To je najnovejša vest, ki smo jo dobili iz Dunaja. Včerajšnja brzojavka (vrnila se je neljuba tiak. pometa) se glasi: »Dunaj, 3. aprila. Danes je ministerski predsednik dr. Kürber naznanil kranjskim poslancem, da ne bo še sklican kranjski deželni zbor, in sicer zaradi težav, ki jih delata liberalni stranki«. Kakor vidimo, se zdaj liberalizem kaže zopet v vsi svoji hinavščini. Pred leti je dr. Tavčar izjavil, da je njegov ideal splošna in kar le mogoče enaka volilna pravica. Zdaj je besedo snedel in ko naša stranka zahteva razširjenje volilne pravice, združeni slovenski-nemški liberalci nasprotujejo. Prej so rekli, da hočejo oni mirno zborovanje, da morejo kaj storiti za ljudske koristi, zdaj se ravno oni upirajo temu. To je liberalna politika! Ker je treba, da ljudstvo izve, kaj se godi z njim, zato opozarjamo g.g. somišljenike, naj začno takoj zopet prirejati velike ljudske javne shode. Čeni deželnega zbora, naj zboruje ljudstvo v vseh naših političnih društvih! Bomo videli, kdo bo zmagal!

Klerikalno nemška zveza. Pri »Narodu« strašno pihajo vled naših razkritij glede Jesenic in Trziča. En teden so bili vsi potlačeni, čez teden dnij pa se jim je jezik razvezal in so nas in naše politike neznansko surovo psovali. Mi smo se pa smejali! Ta teden so pa znašli, da bi bilo dobro, ako bi nam še Nemce na vrat obesili. Le pišite in povejte, če kaj veste, in pokličite še barona Schwegla na pomoč, da vam postreže s svojo diplomacijo. Ali eno je gotovo, da kaj podobnega, kakor je pismo barona Schwegla glede Ferjančičeve volitve, ne bote našli. Kar ste sedaj pogreli, smo že stokrat kot neutemeljeno ovrgli. Sklicujejo se na to, da so s kanonikom Klunom svoj čas v dež. zboru, ko naša stranka niti formalno ni obstala, glasovali včasih Nemci, ravno tako, kakor so pri predlogi lovskega zakona in sličnih slučajih isti Nemci sli s Hribarjem, Tavčarjem itd. Formalne zveze z Nemci pa ni bilo; kdor kaj takega piše, predrzno pači resnico. Tudi naša stranka je kriva, da imamo dvojezične napise v Ljubljani! Natanko smo že pred nekaj meseci opisali vso zadevo in povedali, da so se dotični zastopniki naše stranke izneverili sklepom stranke, ki je bila za samoslovenske napise, ki je tudi po odličnih svojih pristaših odločno nastopila za samoslovenske napise in so nje člani pobirali v ta namen celo podpise. Dandanes, pri strogi organizaciji naše stranke, bi kaj takega ne bilo mogoče in bi vodstvo vedelo, kaj ima storiti s takim puntarstvom. Ali recimo, da bi bila tudi stranka kot taka naročila — kar pa ni — svojim pristašem v dež. odboru, da glasujejo za dvojezične uhéne napise, je tak sklep, storjen po prostovoljnem prevdarku, vse kaj drugega, kakor pa če ima stranka, kakor narodno-napredna, valed formalne in dejanske zveze z Nemci, vezano maršruto. **Vi morate biti za dvojezične napise,** ker Nemci tako hočejo, sicer se zveza razdre. Zato pa je smešen izgovor, da smo mi pokopali samoslovenske napise v Ljubljani. Le na dan s predlogom v obč. svetu in naša stranka vam ne bo delala zaprek. Ali ni dr. Gregorič v mestnem zboru ljubljanskem predlagal, naj se mestni zbor izreče za samoslovenske napise, a njegov predlog je propadel, ker ga je pobijal vodja liberalne stranke dr. Tavčar. Zaprake vam bo delala v tem oziru vedno le »liberalna barijera« slovensko nemške zveze, kakor takrat, ko sta Plantan in Hribar bila ušla iz slov. nemških ojnec v mestnem svetu. In mi naj bi bili kdaj paktirali z Nemci glede občinskih volitev v Ljubljani?! Nikdar! Da, lahko bi bili! Tudi obč. svet bi lahko vzeli liberalcem, ako bi hoteli delati Nemcem koncesije v — narodnem oziru. Tretji in prvi volivni razred nista jutri več slovensko-liberalna, ako mi to hočemo, in liberalci izginejo iz obč. sveta, ako bi se naša stranka zvezala z Nemci. A to dvomljivo čast — prepuščamo drugim.

»Narod« se spušta v zanj nevarno polemiko, kajti uredniku dr. Tavčarju je dobro znano, kdo je obetal Nemcem občinsko zastopstvo, ko so Nemci reševali in rešili liberalno kliko gotovega poraza ob volitvi Kušarja — contra Vencajzu. In Nemci so tedaj s sigurnostjo računali, da dobe zastopstvo. Zato so pri neposredno ti volitvi sledečih obč. volitvah postavili kandidate in čakali, da izpolni liberalna klika svoje obljube, »die gegebenen Versprechungen«. Dr. Tavčar je bil v zadregi ali pri nekem skupnem posvetovanju ob istem času se je izkazalo, da v »listini«, ki stipulira slov. nemško zvezo, ni izrečeno ta nemški postulat notri. Konstatiralo se je, da se je ob sklepanju zveze ob soglasnem pritrjenju z obeh strani le izrekla resolucija, ne pa zapisala, »dass es erwünscht ist, dass die Deutschen im Gemeinderathe von Laibach eine sachliche Parteivertretung erhalten.« Liberalci nas hočejo počrniti in svoje nezadovoljne pristaše v zvestobi potrditi s tem argumentom, češ, kaj pomaga če mi opustimo zvezo z Nemci, klerikalci stopijo v tako zvezo s Schweglom isto uro, ko ga mi zapustimo. Slabo nas taksira liberalno glasilo. Tudi mi se proti takim insinucijam ne bomo branili. Povemo le to, da so Nemci naši stranki ponujali pred osmimi leti alijanco v deželni zbornici in so zahtevali gotove »Gegenleistungen«, ali naša stranka ni klonila tilnika pred ekselencio baronom Schweglom. Ni postala izdajalka narodnih interesov, to čast pustila je drugim. Od naše strani se tista »listina« ni podpisala. **Podpisala pa sta jo dr. Tavčar in Ivan Hribar, potem ko smo mi odklonili.** Z ogorčenjem je naša stranka zavrnila zahtevo, da bi bil kot zastopnik slovenske dežele v dež. šolskem svetu dr. Schaffer — slovenski liberalci so to zahtevo Nemcem takoj izpolnili. »Narod« bo seveda hotel tudi to utajiti. Njemu ne bomo odgovarjali, ker ga zaničujemo. Če se pa oglasi prizadeta nemška stranka, potem pa postrežemo z dotičnimi detajli, glede oseb in faktov. Iz povedanega sledi, da Nemcem ni za tisti »Fortschritt«, s katerim se zagovarjata »liberalna barijera« sloven. nemške zveze, temveč le za narodne koncesije, narodne koristi. Naši zapiski niso še izčrpani, le oglašite se še! Radi postrežemo.

»Zveza« v zadregi. Liberalci so prišli s svojo zvezo v tako zadrego, da si zdaj izkušajo pomagati že z naravnost izmišljenimi lažmi. Da so njihova poročila o Trziču in Jesenicah neresenična, smo že opetovano pojasnili. Zdaj so se pa spravili na »nemškega prošta dr. Boštjana Eberta«, kakor ga »Narod« nazivlje. Pravijo, da se je zvezala »klerikalna stranka brez sramožljivosti z nemškimi Kočevci«. »da so hoteli v nekaterih cerkvah odpraviti celo slovenske propovedi« itd. Najprej pozivljamo liberalce, da nam imenujejo tiste cerkve, iz katerih bi bili hoteli »klerikalci« spraviti slovenske propovedi. To je laž! Dalje ni res, da bi bilo prišlo do kake zveze z Nemci. Ni bilo nobenega pakta, pač pa je liberalna stranka obljubila Nemcem, da bo varovala nemško posest na Kranjskem. To je faktum! Dalje je velika razlika med dr. Ebertom in med onimi Nemci, ki delajo na podlagi binkoštnega programa. Na dr. Eberta je »klerikalizem« vplival v tem smislu, da je priznal vse slovenske zahteve. Da, gosp. ljubljanski župan nam je priča, da je dr. Ebert v pismu na ljubljanski občinski svet Slovanom obljuboval še nove privilegije. V tem je bil dr. Ebert še bolj slovanski, kakor — Strossmayer, ki je zadovoljen s sedanjimi privilegiji. Za svoje nemško pokoljenje pa dr. Ebert ravno tako nič ne more, kakor je dr. Deutscher, sedaj Tavčar, nedolžen pri tem, da je potomec v poljansko dolino priseljenih nemških brižinskih klerikalcev. Katoliško-narodna stranka je pri svojem političnem delovanju vedno ohranila čist narodni prapor in ni nikdar s nikomer stopila v zvezo, kateri ne bi bil popolnoma priznal slovenskih pravic. Nasproti pa liberalna

stranka. Ta je ostala v politični zvezi z Nemci še celo tedaj, ko so v svojem binkoštnem programu naravnost pokazali, da hočejo celo Slovenijo ponemčiti, in ne le pristasi tega programa, ampak celo z avtorji njegovimi, z voditelji najhujšega Nemštva so se zavezali liberalci in jim morali obljubiti, da ne bodo ovirali njih delovanja proti slovenski narodnosti, ampak ga celo podpirali, kolikor bodo mogli. Tako je! Liberalci najbolje store, da po »Gorenjčevih« besedah sprejmejo na svoje hrbte velike plakate z napisom: »Glejte izdajalce!«

Kje je Ferjančič? Tako so se vpraševali liberalci, ko smo mi razpravljali o tržiški sferi. Štiri tedne se ni o njem izdalo nič drugega, nego da je extra statum. Kje je Ferjančič, da nam to zamotano stvar pojasni? So sklicali liberalci, ker to so vsi videli, da nerodni izgovori »Slov. Narod« njihovo pozicijo le še bolj majejo. Čez dolge štiri tedne — toliko je gospod nadsvetnik rabil, da je prišel do sapa — čez štiri tedne je včeraj v »Narodu« priobčil izjavo, katere pa mora po svoji medlosti vaskoga prepričati, kako slabo je politično stališče liberalne stranke. Najprej se obrača proti »Slov. Narod«, da popravi njegovo poročilo. »Slov. Narod« je namreč poročal, kot da je Ferjančič »prigovarjal tržiškimi liberalcem, naj se nikar ne mešajo v prepir med Gassnerjem in Goekenom«. Tega čitanja ne more gosp. nadsvetnik prenašati. On da bi bil sploh kaj delal? Ne, on izjavlja slovesno, »da ni nikomur prigovarjal, kako naj postopa pri občinskih volitvah«, on se sploh, ko je bil v Trziču, »ni ne z besedo dotikal občinskih volitev«. Tako govori slovenski poslanec! G. nadsvetnik se torej še ponaša s tem, da je bil v Trziču, a ni ničesar storil v prilog slovenski stvari! Ker g. dr. Ferjančič neče povedati vzroka, zakaj on ni nič delal, ga hočemo povedati mi: Zato, ker je po pogodbi slovenska liberalna stranka za vselej prepustila Trzič nemški posesti! To je vzrok, zakaj se dr. Ferjančič v Trziču »nitiz besedo ni dotikal občinskih volitev!« Glede Schwegelnovega pisma Ferjančič odgovarja, da »ni odgovoren za to, kar drugi o njem pišejo«. To je res, da dr. Ferjančič ni odgovoren za pisanje drugih, in mi mu verjamemo, da bi bil on vse storil, da bi stvar le tajna ostala, a mi verjamemo pismu bar. Schwegla, katerega tudi Ferjančič utajiti ne more, več, kakor njegovemu konfuzeznemu zagovoru. Dr. Ferjančič je s svojo včerajšnjo izjavo doprinesel zadnje dokazilo k naši tezi: Liberalna stranka je zato, da bi bil dr. Ferjančič izvoljen, občino Trzič izdala Nemcem.

Ricmanje in nemški nacionalizem. Nemci z veseljem opazujejo rovanje »Etnosti« in njene »pravoslavne« stranke v Ricmanju. Oni vedo, da »Edinost« dela na razkol in razdor slovenskega življa, in to jih veseli. Zato je tudi glasilo najbolj strupenih nemških nacionalcev, »Grazer Tagblatt«, poslalo svojega zaupnika v Ricmanje, da tam gibanje »proč od Rima« prestudira in kar moči podneti in proti katoliški cerkvi izrabi. Vsenemec hvali Ricmanice, da so mnogo bolj »brihtni«, kot drugi »Windischerj«. Kajti ako pride Nemec v druge slovenske kraje in govori nemško, kar zijajo vanj (man wird angeklotzt). Tako impertinentno piše protestantovski Nemec o Slovencih sploh. A Ricmanjce pa hvali. Ti so »izobraženi« in »vedrega duha«. (Dokaze o njih izobrazbi smo nedavno mi priobčili.) Posebno je protestantovskemu nemškemu nacionalcu ugajal kapelan Požar. »Takah ni mnogo v rimski cerkvi«, priznava vsenemec ter ga karaterizira kot moža, ki »trpi za velike ideje«, ter nadaljuje: »Mislim sem na Martina Lutra, kateri je bil tudi v svoji mladosti kutonosec, in še bolj me ga je spomnilo to, ker je g. Požar sam začel o Lutru govoriti, ko je sedanje boje Slovencev primerjal s prvoboritelji nemške reformacije. Dr. Požar je rekel, da hoče o vsej stvari napisati brošuro in lovonromski vsenemec mu je obljubil, da jo bo preložil na nemški jezik. Dopis sklepa, da sta si ob slovesu »aufrechtig und ehrlich« stisnila desnico. — Taka je torej ta stvar! S pretvezo narodnosti se nesrečno ljudstvo bega. Razkol netijo ljudje,

ki ljudstvu pripovedujejo, da se potegujejo za njegove pravice, a v resnici mu je m-ljejo zadovoljnost in mir ter delajo v prilog najhujšim narodnim sovražnikom. Delovanje »Edinosti« je naravnost narodno-izdajsko. Kajti kdor zdaj tržaške Slovence cepi in meče mednje bakljo medsebojnega boja, ta izdaje njih bodočnost. In naši narodni nasprotniki to z veseljem opazujejo in izkoriščajo. Ali ni toliko zdrave pameti več v Trstu, da bi se ustavila takemu delovanju?

Državni poslanec dr. Šusteršič se je danes zjutraj za par dni podal v Dubrovnik, kamor na svet zdravnikov spremlja obolenega svojega sina, ki je moral radi boleznj prekiniti gimnazijske nauke pri oo. jezuitih v Kalisburgu.

„Los von Rom“. Lepe reči se gode na Jesenicah, kamor že nekaj mesecev sem skoraj vsako nedeljo ali soboto prihaja ljubljanski luteranski pastor in ima shod za shodom po hišah odpadnikov. Ali ni to nič znano višji oblasti? Čudno. Teh shodov se prav pridno udeležujejo inženirji nove železnice. Ali gradbeno vodstvo ničesar ne ve o prohodirskem navdušenju svojih uradnikov? Ali je sl. c. kr. okr. glavarstvu kaj znano, da odpadniki silijo in vodijo na te shode tudi svoje otroke, ki so katoški in hodijo še v šolo?!

Slavnost „Slov. katol. delavskega društva v Gorici“. Kakor smo že sporočili, blagoslovila se bode društvena zastava dné 3. maja t. l. na praznik varstva sv. Jožefa. Za danes dodamo še, da bode slavnostno zborovanje in veselica v proslavo papeževega jubileja ob 4. uri popoldne v St. Petru v prostorih kmetijske zadruge. Nekatera društva, ki se žele udeležiti slavnosti slovenskega delavstva v Gorici, so se že oglasila. Upamo, da bo 3. maj za slovensko delavstvo v Gorici lep in vesel praznik. — Slavnosti se udeleži tudi deputacija »Slov. kršč. socialne zveze z zastavo. Kdor bi se ji želel pridružiti, naj to potem dopisnice naznani odboru, ali pa osebno kakemu odborniku.

Grof Goess pred papežem. Tržaškega namestnika grofa Goessa in soprogo je sveti oče vsprejel v privatni avdienci.

Koroški deželni predsednik. Iz Celovca dne 3. aprila. Dosedanji deželni predsednik pl. Fraydenegg-Monzello zapusti svoje dosedanje mesto že prihodnje dni, namreč dne 5. t. m. Zakaj je moral odstopiti, se pa gotovo ne ve. Nemškonalni listi mu očitajo, da je bil premalo odločen, da ni znal dosti zastopati koristij koroške dežele nasproti osrednji vladi itd. Gotovo pa je, kar je »Mir« že poudarjal, da je šel ravno pod vlado Fraydenegg-ovo nemški nacionalizem na Koroškem prav v klasje! Odločnosti Fraydenegg pač ni poznal. — Ko se poslavlja od svojega predsedniškega sedeža, mora spoznati, da je res nevhvaležnost plačilo sveta. Oni, katerim je največ služil, mečejo polena nanj! — Naslednikom je imenovan baron Robert Hein, brat kranjskega deželnega predsednika, ki je služil do zdaj pri namestništvu v Lincu. Na glasu je kot pristen liberalce, od katerega gotovo Slovenci nimamo ničesar pričakovati.

Drž. poslanec Berks je, kakor javljajo razni listi, pristopil k »Slovanski zvezi«.

Osebna vest. Za provizoričnega učitelja na štirirazrednici v Knežaku je imenovan suplent v Postojni g. Fr. Silvester. — Primarij g. dr. Meks. Gnezda je imenovan za ravnatelja bolnice sv. Roka na Dunaju.

Papežev blagoslov slovenskemu katol. dijaštvu. Te dni je imel starešina »Danice«, sedaj gojenec Germanika v Rimu, dr. Josip Srebernič izredno srečo, da je prišel neposredno pred obličje sv. očeta. Ko je klečal pred njim, je sv. oče na njegovo prošnjo podelil svoj blagoslov vsemu organizovanemu slov. kat. akadem. dijaštvu in njegovim idealom, da posveti svoje življenje boju za cerkev Kristovo in delu za narod slovenski v smislu okrožnic Njegove Svetosti. Na delo tedaj slov. dijaštvo v tem smislu, „na delo krščansko“!

K občinskim volitvam v Trstu »Edinost« prinaša izjavo odbora političnega

društva »Edinost«, s katero se odbor izjavlja proti kandidaturi g. Ante Jakiča za volivni okraj Sv. Ivan. Gospod Jakič je bil, kakor znano, na treh volivnih shodih proglašen kandidatom. — Jutri je shod polit. društva »Edinost« v Skednju.

Družba duhovnikov lavantinske škofije je dovolila lansko leto 29 društvenikom podpore v znesku 4040 K. Družba ima hišo na Dobrni. Predsednik je mil. g. prošt L. Herg, denarničar prof. dr. Fr. Kovaršič.

Novo pokrito tržnico v Pulju so otvorili dne 1. t. m. Zgradba napravljiva prav lep utje.

Pri občinskih volitvah v Tijnjanu so zmagali Lah. Vršile so se občinske volitve trikrat, dokler je končno res bila zmaga na strani Lahov, ki so delali z znanim nasiljem.

Samomor vojakov? V Gorici pogrešajo prostaka 47. pešpolka Franca Eitle. Njegov bajonet so našli na železniškem mostu, vsled česar sklepajo, da se je usmrtil. Našli ga še niso.

Rimske iskopine v Celju. Kakor znano, je bilo pred blizu 2000 leti Celje slovito rimsko mesto. Zidnje dni so ob kopanju temelja na dvoršču Rauchove hiše delavci zopet trčili ob jako dragocene spomnike iz rimske dobe. Našla so se jako dobro ohranjena tla iz mozaika, menda atrij rimske hiše, ki je na tem mestu stala.

V Belgradu se je nastanil gosp. Doberlet ml., ki je bil dalje časa v Opatiji. Prestopil je baje v pravoslavje, da si tako omogoči ženitev z neko Opatijanko.

Stavka krojaških pomočnikov. Iz Celovca, dne 3. aprila. Stavka krojaških pomočnikov je bila končana v četrtek dne 2. aprila. Stavkati so bili prišli v ponedeljek dne 23. marca. Stavko je vodil najprej sodrug Urban z Dunaja, a celovski mojstri so kmalu izjavili, da s tujim odpotomslancem nočejo obravnavati, marveč samo z domačini. Policija je zato Urbanu naročila, da mora odpotovati. V stavki je bilo 119 pomočnikov ter so bili vsi solidarni. Strogo so pazili, da se v nobeni delavnici ni delalo. Malone ves čas so bile obravnave z mojstri. Mnulo sredo je bila obravnava pozno v noč. Konečno se je doseglo sporazumljenje in v četrtek so pomočniki, izvzemši pri treh mojstrih zopet pričeli delati. Pomočnikom se je privolil višji tarif in dan 1. maja se jim dá prosto. Deseturnega delavnika mojstri svojim pomočnikom niso privolili. Stavka je torej končana. — Razni listi so, in sicer prav dobro, neglašali, da stavka koristi največ židovskim konfekcijonarjem. Pisalo se je celo, da je neki tukajšnji konfekcijonar dal stavkujočim pomočnikom 200 K podpore. To se je po listih sicer zanikavalo. Dejstvo pa je, da otvori prihodnje dni no v konfekcijonar svoje prostore. Imena v naznanilih ne pove, gotovo je žid!

Poskušen samomor. Marija Sabot, delavka, stara 29 let, rojena v Gradcu, zadnji čas stanujoča v St. Vidu nad Ljubljano, se je hotela zastropiti s tem, da je žveplenke obstrgala in požrla fosfor. Pripeljali so jo v deželno bolnico. Vzrok dolgotrajna nalezljiva bolezen. Baje jo bodo rešili smrti.

Odbor društva slovenskih učiteljic uljudnim vabilom pozivlja svoje članice, da se polnočestvilno udeležijo učiteljskega shoda dne 8. aprila ob 1/2.10. uri dopoldne v »Mestnem domu«, — kakor tudi društvenega zborovanja, ki se vrši isti dan popoldne ob 1/2.3. uri v dekliški osemrazrednici pri sv. Jakobu. — Učiteljice stojimo prej ko slej za popolno jednakopravnost z učitelji, in sicer z jednim a polnovrednim vzrokom: da se naše dolžnosti niti za pičlico ne razločujejo od onih — učiteljev! Nasprotno: pouk v ročnih delih dodaje nam še marsikatero trudopolno uro in zato so upravičene zahteve, da se nas za ta pouk nagradi ali pa nastavi posebne učiteljice ročnih del. Več na shodu!

Železniški uradnik — frančiškan. V frančiškanski red je vstopil gospod Josip Hlaček, doma iz Šiske, dosedaj uradnik na južnem kolodvoru v Ljubljani. Pred kakimi šestimi tedni mu je umrla žena in on je iz žalosti šel v samostan. V torek vstopi v novicijat v frančiškanski samostan v Brežicah.

Vas pogorela. Vas St. Lovrenc na Gorenjem Koroškem je skoro vsa pogorela.

Črnogorska kneginja v Trstu. Kneginja Milica, soproga črnogorskega prestolonaslednika Danila, je minolo nedeljo obiskala Trst in med drugim tudi srbsko pravoslavno cerkev.

Za dozidanje železnice Poreč-Kanfanar. Deželni odbor istrski je stavil ministerstvu za železnice na razpolago znesek

20.000 K na račun stroškov za izdelanje tehničnega načrta železniške proge Poreč-Kanfanar, kakor je bilo sklenjeno v zadnjem zasedanju deželnega zbora.

Dve osebi zgoreli. Iz Celovca dné 3. aprila: Pri Sv. Miklavžu ob Pater-nijonu je nastal 29. sušca po noči požar. Zgorela so tri poslopja do tal. Žalostno smrt sta našli pri požaru tudi dve stari osebi. Gluhonemi črevljar Ivan Bacher s svojo sestro Ano je staloval v eni pogorelih hiš. Dasi so ju sosedge zbudili, nista več našla izhoda in zgorela. Niti sledu o njih pozneje niso več našli. V nevarnosti je bila cela vas s cerkvijo vred.

Delavci južne železnice na progi Trst Rakek so ravnateljstvu železnice predložili spomenico, na katero zahtevajo odgovora v 20 dneh. Delavci zahtevajo zvišanje plače od 20 na 50 odstopkov, dolčitev delavnega časa na 9 ur, kakor tudi še nekatere druge olajšave.

Nemški igralci v Idriji »Elinost« poročajo, da nameravajo ljubljanski nemški igralci prirediti v Idriji več predstav in pravi, da je to izzivanje Slovencev.

Nesreče. V ponedeljek je utonila štiriletna hčerka Antona Marguča iz Puštala v Polanjščici. Za eno uro so jo našli mrtvo blizu suškega mostu. — V četrtek zjutraj se je v loškem kamaolomu prekmalu smodnik vnel. Razven enega delavca so vsi pravčasno ušli nevarnosti. Temu pa je smodnik več metrov visoko odnesel klobuk in ga znatno ranil po glavi in roki.

Poštenost laških delavcev. V nedeljo je odšlo kakih sto delavcev v druge kraje si iskat dela. V Lohi so pustili za seboj lepe spomine po gostilnah, prodajalnah, pri rokodelcih in po stanovanjih. Elen izmed njih je na postaji v zadnjem trenutku prišel ob svoj novi klobuk, katerega ni plačal.

Hrvatski shod v Brežicah. L ozirom na vest graške »Tagespost«, da se bo v nedeljo vršil velik shod zagrebških Hrvatov v Brežicah, se nam brzojavlja iz Zagreba, da o tem shodu v Zagrebu nihče ni ne ve.

Seznam besednih znamk. Trgovska in obitniška zbornica v Ljubljani nam naznanja, da je v založbi c. kr. dvor. in državne tiskarne na Dunaju dobili po naročilu c. kr. trgovskega ministerstva izdani seznam besednih varstvenih znamk (Wortmarkenverzeichnis) za leto 1902 kot dodatek istega seznama, ki je lansko leto izšel za dobo od 1895 do 1901. Cena tega dodatnega seznama, ki se dobiva v omenjeni tiskarni, znaša 5 kron. Vsebinski seznam je sledeča: 1. Seznam besednih znamk, vpisanih v osrednji register za varstvene znamke v letu 1902; 2. Seznam leta 1902 zglašanih besednih znamk, ki niso bile sprejete v osrednji register za varstvene znamke; 3. Seznam leta 1902 v osrednji register za varstvene znamke vpisanih podobskih znamk s posebno povdaranjem besedami; 4. Seznam besednih znamk, ki so se v letu 1902 v osrednjem registru za varstvene znamke izbrisale; 5. Seznam podobskih znamk s posebno povdaranjem besedami, ki so se v letu 1902 v osrednjem registru za varstvene znamke izbrisale.

V Trbižu je ta teden skozi več dni na okrajnem sodišču vihrala bela zastava v znamenje, da ni bil nihče zaprt. To je tam redka prikazen.

102 letna. V St. Rupertu pod Celovcem stanuje gospa Marija Skuding, stara 102 leti in 3 meseca. Primeroma je prav krepka in zdrava.

Bismarkov spomin so obhajali Koroški Vse-Nemci, med njimi precejšnje število slovenskih renegatov dné 1. aprila. Taka poročila so prišla iz St. Vida, Beljaka itd.

Železnica v Rožno dolino. Vlada bo državnemu zboru po veliki noči predložila načrt postave o novi železnici v spod. Rožni dolini.

Cesarjev dar. Cesar je podaril požarni brambi v Grebinju na Kor. 200 K podpore.

Sejmi po Slovenskem od 6. do 11. aprila: Na Kranjskem: 6. v Novem mestu, Slapu pri Vipavi, Višnji gori, Dobrovi in Moravčah; 7. v Črnomlju; 8. v Ljubljani in Idriji; 9. v Zatičini; 10. v Ložu in St. Gotardu; 11. v Senožečah. — Na slovenskem Stajarskem: 6. v Sevnici ob Dravi; 7. v Celju, pri Sv. Barbari, Vildonu, Podčetrtnem, v Sošanju, Lučah, na Muti, pri Novi Stifi in Sv. Duhu v Ločah; 8. v Pučju; 9. pri Sv. Mariji v Jarelini, v Konjicah, Laškem in Rajhenburgu. — Na Koroškem: 6. v Trbižu; 10. v Strassburgu. — Na Primorskem: 6. v Nabrežini; 7. Rifenbergu; 9. v Gorici; 10. v Glemoni.

Glasi iz Češke.

„Česka“ spošitelna (hranilnica). 25 dni, ko je češko ljudstvo hodilo v ta od Nemcev vladani »česki« zavod po svoj na-

loženi denar, so se izdajali posebni razglasi v časnike, iz katerih je razvidno, da se je do sedaj vzdignilo 40 mil. kron. Ali tudi sedaj hodijo še vedno ljudje trumoma po denar tako, da nekateri dan odpade še pol milijona kron. Koncem marca je bilo gotovo vzdignjenega češkega denarja 50 mil. kron; sedaj upajo da bo mir. Med tem so pa statistiki že tudi sledeče proračunili: Od leta 1860—1902 je ta velika »česka« hranilnica razdelila za dobrodelne namene, in sicer na češke in nemške zavode v premerju 1:9 tako, da so dobili Nemci 16.001.880 K 87 v in nekateri češki zavodi skupno 1.777.986 K 98 v. Nemški »šulverein« je dobival letnih najmanj 8—10.000 K, med tem ko je češka »Štolska Matica« na ponižno prošnjo dobila prazen odgovor, »kako zelo se obžaluje, da se njeni prošnji ne more ugoditi.« Zakaj? ni povedano! Pri tem pa imajo češki listi še drznost zatrjevati, da češki zavodi odeslej od »česke« posojilnice ne dobijo nič več.

Husov spomenik. Dne 5. julija t. l. bode slovesno v Pragi položen temeljni kamen za spomenik Jana Husa. Stal bode ta spomenik na velikem trgu starega mesta med staroslavnim rotovžem in tinjsko cerkvijo Device Marije. Kam bode pa potem dejali Marijin stebber, ki stoji sedaj sredi velikega trga? Sicer se zatrjuje, da bode slavnost imela le značaj proslavit ustanovitve nove češke literature, kar je Hus v resnici in nekaj pravopisnih njegovih pravil velja še dandanes. Po slavnostnem obdobju, ki se je ustanovil, je soditi, da bode slavnost velikanska. Izvoljeno je namreč pet pododborov: organizacijski in agitacijski odbor (dr. Podlipný), tehnično umetniški odbor, redakcijski odbor, vabilni in pozdravljačji odbor, finančni odbor. — »Katoški listi« ostajajo do sedaj še zelo v rezervi. Želeli je, da bi, kakor razmere sedaj stojijo, neizogibna slavnost minula brez žaljenja katoških vere.

„Lep vzgled“. Mnogokrat pelja me pot skozi dvorišča nekdanjega samostana sv. Ane na Starem mestu v Pragi, kjer so naseljeni med drugimi tudi gospodi od velikega in vplivnega nemškega lista »Bohemia«. (Njeno razmerje proti Slovanom in mlajšemu bratcu »Tagblattu« je skoraj čisto enako onemu štajerske »Tagespost« do tamnejšega »Tagblattu«.) Tedaj pred tiskarno in upravitelstvom »Bohemia« smo! Na durih in sicer od vhoda na desni strani blišči se nam nasproti napis (strmite!): »Vydávání časopisu BOHEMIA«, přijímání inzerátů, a předplatného. NAKLADATELSTVÍ. Na levi polovici duri je tudi korektni nemški prevod res lepe in jedrate te češčine: »Administration der BOHEMIA, Annahme der Inserate und Pränumerationen. Bücher-Verlag.« — Zdi se mi potrebno še enkrat poudariti, da je »Bohemia« hud nemško-liberalni list! Ne poročam pa tega zategadelj v domovino, da bi naj ta lep vzgled menda posnemali nemški listi na slovenskem, ki dan za dnem blatijo deželo in narod, marveč za to, da bi si »lepi vzgled« liberalne »Bohemia« k srcu vzeli vsaj deželni in državni uradi na slovenski zemlji.

Novice iz Amerike.

Slovenski duhovnik Košmrlj venderle milijonar. Pred par tedni je bilo čitati, da je č. g. F. S. Košmrlj, župnik pri sv. Antonu v Duluthu, Minn. izgubil tožbo v znani zadevi Muellerjeve zapuščine. Sedaj pa se o tem poročajo: Sodnik William A. Cant je namreč dognal, da Katarina Mueller ni posavna vdova za pokojnim veleposesnikom, ki je bil rojen v Jesni na Češkem in umrl pred petimi leti v Duluthu, ampak je bila le žena nekega človeka z istim imenom, rojenega na Badenskem l. 1837 (in ne v Avstriji leta 1843.), ki pa je umrl v Detroitu, Mich. Prava vrednost zemljišča je bila dognana šele po lastnikovi smrti, ko so pri raziskavanju na več krajih prišli na sled izvenredno bogate železne rude; zdaj se ceni na pet do šest milijonov dolarjev. A takrat je bil svet še zadolžen in s poplačanjem velike večine dolga sta dobila lastninsko pravico v roke med drugimi tudi naša rojaka pred. g. msgr. J. F. Buh in č. g. F. S. Košmrlj. Pravda za dedščino je tekla zadnjih pet let, in vse polno dedičev si je hotelo pridobiti zapuščino. Sodišče pa je zdaj po podrobnejši preiskavi zadevo rešilo in priznalo deleže v naslednjem razmerju: polovica vsega pripade č. g. Košmrlju, četrtnina monsignoru J. F. Buhu, sedem dvaintridesetini neki Nettie L. Giest, ena šestindevetdesetina nedoletnemu F. C. Sullivanu. Stvar je torej naposled srečno poravnana. Kakih trideset pravnikov je imelo tožbo v rokah, in sodni troški so tekli časa narastli do 200.000 dolarjev. Petični Rockefeller se že pogaja s č. g. Košmrljem, kajti skomina se mu po lepem dobičku.

§ Največji gozd se nahaja v Kanadi v Severni Ameriki. Gozd je dolg 2700 klm. in širok 1600 klm.

§ Umrli je v Clevelandu Slovenec Al. Veihar, doma iz Menges. V Frontenalu je umrl rojak MK o c m a n.

§ Celotno rodbino umoril. V Ballefontaine je neki Avgust K r a u s a s kladihom ubil svojo ženo in šestoro otrok, sebi pa je prerezal vrat.

§ Red Notre Dame v Ameriki. Č. gosp. John A. Zahm, provincijal v Notre Dame, I., je odpotoval v Pariz, da vse potrebno odredi za izselitev v Ameriko 400 bratov in 600 selskih setra, spadajočih v Notre Dame, katere je zadel znana postava francoskega ministerstva zoper redovnike in njih verske šole. Čist. g. John Zahm je iz istega vzroka tudi prišel v Rim. — Govori se tudi, da se misli veliko število družih redovnikov in redovnic izseliti v Ameriko, kjer pričakujejo, da bo ljudstvo vedelo bolj ceniti njih zasluge za versko vzgojo, kakor pa francoska francoska vlada.

§ En milijon orolov sveta za naseltnike. V teku prihodnjih 60 dni bo ameriška vlada po okrajnem zemljiškem uradu v Los Angeles odprla za naselitev en milijon orolov sveta v državi California. Ta svet leži blizu Needles in Mojave in meji na reko Colorado. Velik del tega sveta je zelo rodovit in je zlasti pripraven za poljedelstvo.

§ 300 dijakov obtoženih. Iz Lafayette, Ind.: Državni pravnik Randolph je izdal povelje za aretiranje vseh dijakov, ki so se udeležili nemirov v Columbian dvorani. To zadnja vse dijake prvega letnika, kakih 300 po številu. Govori se, da bodo vsi izključeni, katerim se dokaže, da so se udeležili nemirov.

§ 4000 devcev brez dela. Skoro 4000 delavcev je v Indiani brez dela, ker so bile zaprte tovarne za steklo, spadajoče v American Window Glass kompanijo.

§ Organizacija Slovencev v Clevelandu. Iz Clevelanda se poroča: V češki narodni dvorani se je vršil shod vseh zastopnikov slovenskih društev, ki spadajo k clevelandski »Slovanski Zvezi«. Ona sedaj šteje že 3270 u d o v. Namen zvezi je medsebojna podpora v moralnem, društvenem in kulturnem oziru. Volil se je glavni odbor. Za predsednika je izvoljen V a c l a v S v a r o (Čeh), podpredsedniki so g. John S p r o s t y za Čeha, g. Benkoski za Poljake, g. Jos. Svete za Slovence, gosp. M. N. Soboslay za Slovake; tajnik je John Pankuch, blaginjak M. P. Kniola, finančni tajnik Jos. D o v a l o w a k i, pom. tajnik L. L a v a e (Slovenec). Volili so se nadalje posebni odbori direktorjev za vsako slovensko narodnost. V slov. direktorij so voljeni gg. Ign. Štepic, John Grdina, John Gornik, Jos. Svete, Ign. Štepic, Anton Grdina. Sprejela se je resolucija, da se pritoži Zveza senatorju M. A. Hannu in poslancu Theo. E. Burtonu, ker je zvezni naselniški komisar s člankom v newyorškem Herald tako grdo napadel Slovence in ker tako grdo ravna z našimi izselniki v New Yorku.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet ima prihodnji torek dne 7. aprila t. l. ob šestih zvečer v mestni dvorani redno sejo. Na dnevnem redu so poročila personalnega in pravnega odseka o prošnji Leonore Fine za podaljšanje miloščine; o isti Avg. Repiča za dovoljenje izbrisati služnostni glebo pridobivanja gline in o imenovanju asistenta pri mestni branilnici; potem poročilo istega odseka o regulaciji plače nekemu začasnemu mestnemu uslužbencu. Regulačnega odseka o računskem sklepu regulačnega zaklada za leto 1901; o računskem sklepu regulačnega zaklada za leto 1902; o odškodnini Schreinerjevemu dedičem za odstopljeni svet na Francovem nabrežju; o odškodnini Al. Lileku za odstop sveta v Čevljarskih ulicah in ob nabrežju; o ponudbi Andr. Sarabona zaradi odstopa jedne parcele na sv. Petra predmestju; o ponudbi Zeschkovih dedičev zaradi odstopa sveta med justično palačo in Dalmatinovimi ulicami. Poročili policijskega odseka o prometu v mestni klavnici in na sejmiščih za živino za leto 1902.

Iz »Slov. kršč. socialne zveze«. Pretekli torek je »Zveza« zaključila javna predavanja. Predaval je zanimivo d. g. Valjavec o stverjenju sveta. V jeseni se predavanja zopet prično.

V Dubrovnik se je podal za dva tedna na dopust policijski svetnik g. Franc Podgoršek, da si popravi zdravje.

Ljubljanska draginja in prekupovanje na trgu. Piše se nam: Vslej, kadar se bližajo kakšni prazniki, čuti tudi na trgu za živila slehern konsument drzno draginjo od najmanjše zelenjave do pitanih puranov. Ta drzna draginja in to odiranje meščanstva po prekupovalcih je vse graje vredno in kliče naravnost po policijskem nadzorstvu. A naj-

lepše je to, da tej draginji ni niti najmanjšega povoda. Življenje v Ljubljani je že zdaj nezno. Oblasti naj se enkrat že ganejo in zaduše to izsesavanje! Namestu da dr. Triller ropeta v občinskem svetu proti škofu, naj bi občinski svet rajše vršil nalogo, za katero je poklican, in premišljeval, kako od pomoči draginji v Ljubljani in kako storiti v ta namen nekaj pametnih sklepov, ako se smatra za take sklepe zmognega. Na tem polju naj se izkaže, ker v občinskem svetu bodi mesta le pametnemu gospodarstvu in skrbi za davkoplačevalce, ni pa občinski svet za to, da bi nekateri odborniki iztresali v njem neslano svojo liberalno politiko in tako ves občinski svet blamirali.

Umrli je danes gospa Ana Vesel roj. Regoršek, hišna posestnica in trgovka. Pogreb bo jutri ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Prešernove ulice številka 20.

Sestanek ljubljanske duhovščine je v ponedeljek 6. aprila ob 6. uri zvečer. Najna zadeva.

Novi hotel »Union«. Nekaj izrednega se bo zgradilo letos v Ljubljani, in to v modernem slogu in z vso mogočo praktično uredbo. Stavbna družba »Union«, ki se je ustanovila na trdni kapitalni podlagi, zgradi letos svoj novi hotel na voglu Miklošičeve ceste in Frančiškanskih ulic na nekdanjem Pirklovm svetu. Zval se bo »hotel Union«. Stavba bo trinadstropna in se načrti zanj že izdelani po arhitektu Vancsu iz Sarajeva. Razen velike dvorane z odrom, kavarne, restavracije v pritličju, bo v njej 120 sob za prenočevanje tujcev, kopeli, ves potrebni komfort, prostoren vrt in dvorišče, razne shrambe, kakor tudi hlevi. Opis si pridržimo za drugi pot, omenimo le to, da Ljubljana tako praktičnega poslopja še ni imela in ga bržkone tudi tako kmalu še ne bo! Zasluga za to gre primarju gosp. dr. Vinku Gregoriču, ki je dal prvotno idejo in pri prvotnih načrtih praktične svoje misli tako lepo uresničil, da bo novo poslopje res v kras Ljubljani in dokaz njegovega napredka.

Olejšava ulic in trgov. Prostor pred justično palačo bodo olejšali z nasadi in primernimi rastlinami. V to bo pa treba ondi nekaj sveta nakupiti.

Regulacija Vegovih ulic se bo v bližnji bodočnosti polagoma izvršila od deželne dvorca do Valvazorjevega trga. To bo stalo pa mestno občino nekaj denarnih žrtv, a ta regulacija je zelo potrebna, ker kvari sedanje stanje te ulice splošni utis. Tudi del Petercelovih ulic je še dovršiti.

Opozarjamo na jutrišnji shod »Slov. katol. delavskega društva«. Shod se vrši ob 1/2.10. uri popoldne. Delavci in njihovi prijatelji na svidenje!

K ljubljanskim občinskim volitvam. V III. volivnem razredu je letos 2302 volivca, v II. vol. razredu je 1310 volivcev in v I. vol. razredu 655 volivcev.

Iz Ljubljane se preseli načelnik zadruga gostilničarjev v Florjanskih ulicah g. P o c k. Kupil je Strukljevo posestvo na Brezovici, kamor se preseli.

Civilna godba je v Ljubljani potrebna! Piše se nam: Ljubljano poseča od potresa sem od leta do leta, od meseca do meseca več tujcev. Tistih, ki jo obiskujejo le mimo gred in le zaradi kupčije ali pa tistega židovekega »geschäfta«, — tistih ne upoštevamo, upoštevamo marveč le tujce od katgorije, ki obiskujejo Ljubljano iz tega namena, da si je ogledajo, se tu vedrijo, zabavajo in odpočijejo. Veliko teh se — zlasti v poletnem času — tu nastani za več časa: za eden, dva meseca pa tudi več. Dolgočasit se pa taki ljudje ne marajo nikamor hoditi! To si kar za vselej zapomnimo! Zdej pa pogledajmo okoli sebe, s čim se tujec hoče zabavati! Z izleti v okolico gotovo, prijetna letovišča, zdrav zrak, dobra in cena postrežba, društvena zabava itd., to so točke, ki jih hoče vsak dan skoro izpolniti imeti. Razvedrila in zabave hoče pa tudi v mestu. Tu pa sta poleg družnega glavni točki godba in petje (gledališče je zaključeno tu že marca meseca!) Godbo ima pa Ljubljana takorekoč le eno in še ta je vojaška. Ta je pa draga, in vsak krčmar ne mara drage plačevati! Civilne pa Ljubljana nima svoje! Kaj tedaj? Vojaske promenačni koncerti so vsak teden enkrat. To je vse! Človek, ki pozna te razmere drugod, si ne bo dal dopovedati, da je v Ljubljani civilna godba nemogoča! Celje je mesto s 6000 stanovniki, pa ima in vzdržuje stalno godbo s 24 možmi, ki se lahko kosajo z vojaško, lastno ima Gorica, katero podpira s 24000 kronami na leto! Pri obah so godbi po dnevi v primernih službah: pisarji, slugi itd., zvečer pa imajo svojo godbeno šolo, skušnje in nastope. V godbi pa je upeljana disciplina, to je gotovo in tudi mora biti tako. Tako imajo ti igralci zagotovljeno pošteno eksistenco — 30 do 40 gld. in honorare pri nastopih, to je že za take ljudi. Koliko ljudi bi se dalo pri nas nastaviti po uradih in privatnih hišah, trgovinah! Trditi, da bi se v Ljubljani ne dalo to izvesti kar se da v Celju in Gorici, je pač smešno! — Z dobro organizovano

civilno godbo se bo v našem mestu tudi tujcem nudila zabava. V Ljubljano pa pridejo ti letoviščarji ravno takrat, ko vojaška godba odide, in odidejo tudi takrat, ko se ista vrača! Take okolščine kar kriče po vzdržanju civilne godbe. Če hoče Ljubljana postati kdaj moderno mesto, bode morala še marsikatero žrtv doprinese tudi — za godbo in tujce! Kako, o tem razmišljavati pa je p. n. merodajnim faktorjem in sl. občinstvu!

Književnost in umetnost.

* Oratorij »Sv. Frančišek«. »Glasbena Matica« je izdala knjižico s sliko skladatelja in spisom o P. Hartmanu in njegovem oratoriju, kateri se bo 22. in 23. t. m. v stolni cerkvi izvajal. Knjižica se brezplačno dobiva v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu, občinstvo iz dežele si jo lahko po pošti naroči; spisal jo je gospod P. Hugolin Sattner. V prihodnjem tednu izide latinsko besedilo s slovenskim prevodom, katerega je izvršil župnik g. Fran Finžgar in objavi se natančni program z solisti. V zadnji solistov se te dni mudi gospod koncertni vodja Hubad na Dunaju. Dogovori se bodo kmalu dokončali in se imena solistov v prihodnjem tednu objavijo. Altovsko partijo svete Klare bo pela c. kr. dvorna operna pevka gđ. Josie p l P e t r u zanimanje za izvajanje oratorija v Ljubljani je jako veliko in se seže dobi vajo v trgovini g. Lozarja. Opozorjamo pa občinstvo še posebej, da kupljone vstopnice, kar je samo ob sebi umovno, veljajo le za oni dan, kateri je na vstopnicah označen, in da se nikakor ne morejo zamenjati z vstopnicami drugega dne.

* Prešernov spomenik. Mnogo se je govorilo zadnje dni o Valvazorjevem in o Belvalsovem spomeniku. Prešernov spomenik je padel v pozabjenost in formirali smo se o tem in zvedeli, da imajo njegovo usodo v svojih rokah gospodje liberalci, in zato se mu bolj slabo godi. Gosp. Zajc je prevzel izvršitev tega spomenika. Ta naloga in idealno navdušenje umetnik bi bil naredil res nekaj monumentalnega, če bi smel delati, kakor mu ukazuje njegov umetniški okus, kateri se je tako vrlo dobro izkazal pri raznih cerkveno umetniških delih. Opozorjamo le na krasni relief na šentjakobski cerkvi v Ljubljani, kakor tudi na izborne relikve na krški župni cerkvi, katerih reprodukcije je prinesel »Dom in Svet«. A že pri načrtu za Prešernov spomenik so prišli z raznih mojstri-skaze. G. Zajc je hotel narediti krasen relief, predložujoč »krst pri Sivicu«. Krst je v resnici hotel predložiti kot krst: Duhovnik krsti Črtomira ob slapu Savice. A liberalni mojster-skaza je izrekel uničevalno kritiko: To ne sme priti na Prešernov spomenik, ker to je — »faršeta reč«! In krst je moral izginiti. G. Zajc je z velikimi stroški začel delo in ga nadaljeval tako uspešno, da je bilo upati, da bo kmalu dogotovljeno. G. Zajc je delal na Dunaju, bogovi v Ljubljani so pa sklepali drugače. G. Hribar, v umetniških zadevah doslej še ne prikušena avtoriteta, se je pripeljal na Dunaj in z nekaterimi gospodi ogledoval Zajcovo delo. Dunajski umetniki, med njimi akademski profesorji, so delo hvalili in g. Zajcu celo pomagali s svojim svetom, a ljubljanska umetnost je kar nenkrat našla, da je delo — za nič — bogve iz kakšnega vzroka. Kje so stroški, kje delo, toli požrtvovalno pričetu? Ubogi g. Zajc je brezupen, a od tega časa vse za Prešerna tako strašno navdušeno liberalstvo molči kot grob že mnogo mescev. Rajni Prešeren se mora v grobu prebračati, ako še kaj studira slovenske razmere. Ko bi še sonete pal, bi jih zakrožili tako le: »Vremena bodo Kranjcem se — zjabile«.

* »Slovenija se klanja Ljubljani«. V »Mestnem Domu« je te dni razstavljena slika gđne Kobilčeve, ki nam predstavlja, kako se »Slovenija klanja Ljubljani«. Ljubljana kot mlada kraljica sedi na vzvišenem prestolu pod košato lipo. V sredi slike dela ozadje ljubljanski grad. Pred Ljubljano prihajajo zastopniki Slovenstva, mlade krepke, pravi narodne postave. Spredej kleči deklica, ki dviga lovorov venec, za njo je mladenič s poljskimi pridelki. Visoko stoji deklica z jagugetom v roki, deklica z ribami, mladenka s predvodom in tkanino, majhna deklica z vrčem, voz sena, dečki s slovenskimi grbi. Zada se vidi pod piapolajnimi slovenskimi trobojnicami množica ljudstva. Ob strani sedi historija in piše Slovencev zgodovino. Na tleh so raztreseni poljski sadeži. — Umetnica je Slovenijo pojmovala kot izključno agrikulturno deželo. Obrt in trgovina nimata skoro niti znaka na sliki. To pojmovanje je preozko. Vse glavne osebe so zastopnice poljedelstva; »inteligenco« zastopa samo eden, a ta popolnoma: obraz g. župana, katerega polovica gleda zadaj izmed množice. — Kar se tiče tehnične izvršitve, je ta slika odločno vredna vsega priznanja. Med Kobilčinimi slikami, ki smo jih videli doslej,

je najboljša. Prostor je razdeljen izborno, skupina živahna, peatre noče so izražene z izredno svetlostjo. Umetnici čestitamo h krasnemu delu. X.

* Škandal na petrograjski umetniški razstavi. Na razstavi petrograjskega umetniškega društva je vzbujala veliko pozornost slika Buninova »Lov na ribe«. Ob vodi je stal v obleki vaškega gigerla — Maksim Gorkij, poleg njega pa na pol nagi in v samih srajah Lev Tolstoj, Anton Čahov in alikar Repin. Pred to podobo je stopil časnikiar Ljubošč in je z velikimi črkami svinčnikom napisal preko podobe, ki je bila na prodaj za 1500 rubljev: »To je podlost!« Ko so člani odseka prileteli k časnikiarju, grozil jim je z zausnicami. Policija je pogumnega časnikiarja aretirala. Občinstvo se je zavzelo za časnikiarja in sliko so morali odstraniti.

* »Zora«, glasilo slovenskega katoliškega dijaštva. II. letošnji zvezek je ravnokar izšel. Vsebina temu zvezku je naslednja: M. Slavič: »Bibel-Babel«. Leo Levčič: Kam si zašlo srce moje? Ivan Butkovič: Malko logike. J. Grafenauer: »Je slan'ca palas«. A. R.: O postanku in koncu solnčnega sistema (Konec). — Glasnik: Papežev blagoslov slovenskemu katoliškemu dijaštvu. — Obrekovavcem »Danice«. — Društveno gibanje na Koroskem. — O našem srednjem solstvu. — Zabrcutim ljudima. — Dvoboj. — »Hvatska Straža«. — Nova slovenska katoliška dijaška društva. — Potindvajsetletnica vladanja sv. očeta. — Odlikovanja. — Liberalno slovensko dijaštvo.

* »Zora« izhaja 5 krat na leto in stane 2 K, za dijake 120 K. — Urednik je Janko Kreč, stud. phil., Dunaj, IX. Porzellangasse 30.

Glasilo slovenskega katoliškega dijaštva »Zora« nastopilo je že deveto leto. Da je v tem času storila »Zora« mnogo, zlasti med dijaštvom, o tem ne dvomimo, a lahko bi še več. Razširjati ta list povsod, to je dolžnost vsakega posameznika, ki simpatizuje z »Danicarji«. In veliko je še takih, ki bi ga radi prejeli in podpirali, ako bi ga le dobivali. Toda upravnštvo nikakor ne more pošiljati lista na ogled, ker ne razpolaga z naslovi in tudi ne more vedeti, kdo bi ga sprejel in kdo ne. Zato se obračamo na tam mestu do vseh prijateljev in jih uljudno prosimo, naj list naravnost naročijo. Pave številka 9. letnika je upravnštvo netisnilo nekoliko več, tako da lahko postreže vsakemu novemu naročniku. Opozorjamo še, da je list začel prinašati tudi člankov v hrvaškem jeziku, kar bodo prijatelji hrvaško-slovenske vzajemnosti gotovo pozdravili z največjim veseljem. Sploh bode pa tudi zanimivo opazovati razvoj hrvaškega katoliškega društva, katero je že vložilo pravila v potrdjenje. — Vse, kar spada v področje upravnštva, naj se blagovoli pošiljati na naslov: A. Rasberger, stud. med., Dunaj XVIII. 1, Schulgasse. (Postfach).

* Slikarska razstava v Lvovu je bila otvorjena prošli četrtek. Ker Lvovski slikarji še nimajo svojega paviljona, so najeli prostora v tamošnjem »Narodnem Domu«. Razstave se udeležujejo vsi boljši poljski umetniki.

* Slovanški časnikarski zvezi je pristopilo društvo ruskih časnikarjev v Lvovu, katerega načelnik je Osi Andrejevič Markov. Pri zadnji seji »Zveze« se je sprejel program za časnikarki shod v Plznu. Tajnik Čajnek je poročal o izdaju slovenskih krajevnih imen.

Kotiček za liberalce.

Radikalna »Edinost« je gledé spremembe državnozbornskega poslovnika izgubila svoje radikalstvo in je baje mnenja, da bi bil način spremembe, kakor jo hoče vlada, Jugoslovanom na veliko korist, ker o tem molči. Res zasnžno je, da se te glavne točke v zadevi dr. Susteršičevega odstopa ne dotakne in samo sanjari, kako bi bilo prijetno, ko bi mogel dr. Tavčar ribariti v »Slovanski zvezi«. Tržaška gospoda dr. Tavčarja še premalo pozna, ker jo je še premalo osuval, ali so pa slovenski liberalci doslej po mnenju »Edinosti« storili še premalo narodnih izdajstev.

Kaj ima Gabršček pod kožo? Namignili smo, da bi Gabršček dobro storil zase, da ne obrača preveč pozornosti na to, kar imajo ljudje »pod kožo«, ker bi mi lahko njegove aventure svetu razjasnili. Na to čisto mirno opazko je g. Gabršček takoj nekaj pokazal, kar ima pod kožo, namreč strahovito surovost. Odgovoril nam je: »Rimsko katoliški lažnivci so zbesneli; klerikalni petelini; črna banda brez vesti, brez časti in poštenja; podla svojci, katere se otresejo vsi narodi edino le z lekovim mazilom, in ako to ne bo zadostovalo — s polenem; vse Kristove nauke so vrgli med staro šaro židovskih pravljic starega zakona (to Gabršček očita nam!); strahovičla klerikalne sodrge; laž, obrekovanje, natolcevanje, terorizem, bojkot, vice, pekel in nebesa; običajni izbruhi katoliške pobožnosti; ligurjanski talmud; klerikalni lovski psi, ka-

žejo s strupeno steklino zalita zobe; mene podobno napadanje steklih prav nič več ne vznemirja; za škofa ne kandidujem in maše mi nikdo ne more vzeti; jaz sem vedno enako neizpisen bojevniki proti pogubnim rovarstvom klerikalnih šeparjev; razsajajoči derviši v črni suknji; klerikalna zloba; brezobraznost katoliških uradnikov; vrhovno glasilo za častikrajo; katoliški k Vancei; hudičevi naslepi v glavah katoliških pobožnikov; Gabršček je deležen blagoslova božjega; preklinjanje klerikalnih mešetarjev; brezvestni farji in njihovi neposvečeni podrepni lačenbergerji. Kakor zidar star čik, tako potem po svojih dednih ustih premlevala besedo »šir«, katero je zapisal samo v eni notici dvannajstkrat v znak svoje čistosti. Gabršček grozi, da se bo z faj strašansko maščeval. Ali vidite, kaj ima Gabršček pod kožo? G. dr. Triller, ki pravite, da »Slovenec« nedostojno piše, oglasite se vendar o takem pisanju svojega političnega zveznika! No, Gabršček ima še čisto druge stvari pod kožo. Ob priliki... Danes omenjamo le to, da je iste moče, katere zmerja za »stekle pse«, Gabršček vabil, naj vstopijo v častnikarsko društvo, katero on snuje. »Stekli psi« so mu molče odgovorili, da ga smatrajo premalo izobraženim, da bi z njim sedli k eni mizi in k sestanku niso prišli. A. G. se je odpeljal iz Ljubljane v Gorico nazaj brez uspeha v zavešči, da če hoče, da bomo mi z njim obdevali, naj bo v naprej bolj dostojen.

Tavčarjuse je sanjalo. Dr. Janez Tavčarju, po pomoti ljubljanskih volivcev državnemu poslancu, je zopet enkrat sanjalo. In imel je svoje najslajše sanje — sanjal je o dr. Susteršiču. Ker dr. Susteršičevih porazov dr. Tavčar v resnici ne more doživeti, pustimo mu veselje, da vsaj »šarih o njih zasnaja, kadar se mu povesi težka glava... Sanjalo se je dr. Tavčarju o »Slovanski zvezi«, preko katere praga ne more z nerodnimi svojimi političnimi kvedri. Prva slika Tavčarjevih sanj: »Dr. Susteršič je prišel na Dunaj, a se ni upal v zbornico«. Druge slika: »Dr. Susteršič je pri Hrvatih raztrkan!«. Tretja slika: »Povrh so dr. Susteršiča še njegovi oči s smišljeniki v klubu desavotirali. Susteršičav namen, izstopiti iz kluba in pregovoriti tudi svoje oče somišljenike, da iz kluba izstopijo, se je klavno ponesrečil. Njegovi somišljeniki so mu namreč povedali, da nimate nobenega varola, izstopit... Ko se je Tavčar zbudil, hotel je to zapisati v včerajšnji »Narod«. Mej gg. poslanci bo radi tega gotovo mnogo smeja na Tavčarjev račun, ker v vsem tem »Narodovem« poročilu ni niti besedica resnična. Od prve do zadnje besedice je izmišljeno za — liberalno neumnost, kateri je namenjena tudi vest, da je iz včerajšnje seje »Slovanske zveze« izstopilo toliko članov, da se niso upali sklepati. Seja je bila pravilno sklepna in za sklep se ni mudilo, ker se je takoj pokazalo, da dr. P. poj nima tiste zaslombe proti edino umestnemu predlogu dr. Susteršiča, kakor si je želi — vlada.

Dr. Triller se je mislil pokazati imenitnega teologa in je naslovil v »Narodu« odprto pismo na presv. g. knezoškofa ljubljanskega. Pravi, da škofovo pismo na občinski svet ljubljanski »diši po kolofoniji«, potem škofa podučuje, da je katoliška cerkev »kriščanski nauk kvareči aparat«, njen nauk imenuje, konglomerat zdrav človeški razum moredih predpisov ter zatrjuje, da je ta »aparat razžalil vedoma in hotoma in ga nikdar niti ne bo«. Tudi zoper celibat se izjavlja in trdi, da je v teh nazorih njegova družba »večja in odličnejša«, kakor pa škofova. Jazi se nad »trdimi čkovami duševnega robstva«, nad »rimskim terorizmom« in mod vrstami grozi z velikim odpadom, češ, da »gre ura že na dvanaeset«. Iz pisma in iz tona se vidi, da je dr. Triller vse svoje nazore o cerkvi nabral iz »Naroda« in sorodnih židovsko-liberalnih listov, ter nam je le nov dokaz, kako nujno potrebno je, da se tudi med svetno inteligenco dvigne niveau izobrazbe, kako potrebno je, da se razširjajo znanstveno apologetične knjige, katere so veliki večini te »inteligence« ne znana stvar. Edno le nevednost predmeta more izgovarjati take javne nastope.

Balkan.

Železniški most in predor pognali v zrak! Iz Srbije se poroča, da so makedonski vstaši včeraj na železniški progi med Dedegačem in Solunom z dinamitom pognali v zrak železniški most in predor. — V Kinekli so vstaši poskušali razstreliti v zrak državno skladišče petroleja. Kinekli je središče dinamičnih napadalcev. Na železniški progi Solun Carigrad so vstaši razdrli brzojavno zvezo.

Iz Mitrovice se poroča: Albanci so zopet poskušali napad na ruskega konzula Šerbina. Zdravstveni položaj g. Šerbina je jako resen. Albanci so že pred meseci pazneno, da bodo ruskega konzula v Mitrovici umorili, kljub temu turške oblasti niso storile varnostnih korakov. Ako Turčija

sedaj ne stori vseh potrebnih korakov v obrambo g. Šerbina in dragomana carigradskega ruskega poslanstva, ki se je podal v Mitrovico, bo pa storila Rusija. Iz Carigrada se poroča, da turška policija splošno zmešnjavo porablja v to, da izsiljuje iz premožnejših Bolgarov denar.

Novi boji. Čim bolj se bliža pomlad, tem bolj stopajo tudi vstaške čete na plano in tem pogostejši so boji.

Pri vasi Divlje ne daleč od Skoplja je prišla zgor majhna četa in je od prebivalcev zahtevala hrane, obutve, obleke i. t. d. Blo jih je šest mož, vsi izstradani in strgani. Saljaki so jim dali, kar so mogli, in jih nekaki dni pri sebi skrivali. To je poljski čuvaj, Arnavt, izdal Turkom. Ti so poslali orožnike. Vstaši so se vrgli v boj, pet so jih ustrelili, eden je ušel v gore.

O boju v Karabuncu (kosovski vilajet) smo že sporočili. Dostavljamo le, da se tam vstaši niso sami pomorili, kot poroča »Narod«, ampak so jih Turki pobili do zadnjega in požgali celo vas.

V kukuškem okraju so se spoprijeli vojaki in vstaši. Ustrelili so le dva nedolžna seljaka, ki se nista udeležila boja, ampak sta mirno šla po cesti. V Bojanici so ustrelili popa in neko dekle. Vstaši tod imajo 4 mrtve, vojaki 3 mrtve in enega ranjenca. V djevdjeliškem okraju so v boju izgubili vstaši 3 može, vojaki so trije ubiti, eden ranjen. Vstaši, močni še 27 mož, so pobegnili v gore, kamor se jim vojaki niso upali slediti.

Večji boj se je vnel pri mestu Strumica. Vstaško četo 50 mož so napadli vojaki in jo pregnali v gore. Vstaši so izgubili 15 mož, Turki 10, med njimi dva častnika.

Turške davkarje, ki so pobirali desetino, je napadla vstaška četa, katero vodi Kara Ilija, in tri ubila. Erega so ranili in na to na kose razsekali. Turki so razjarjeni in se izkušajo maščevati. Turško vojsstvo v Malešu odira prebivalce. Ti so se pritožili na porto.

Ministerski svet v Carigradu se je včeraj posvetoval zaradi napada na ruskega konzula Šerbina. Ruski vladi se je naznanilo, da bo napadalec ostro kaznovan. Napadalec je albanski pešec Ibrahim. Rekel je, da so mu pri naskoku na Mitrovico ubili sorodnika. Oa dela zato odgovornega ruskega konzula in je streljal nanj vsled krvne osvete. Okoli Mitrovice, kjer se je zgodil atentat, pa ne bo še miru. Vlada pošlje tje 16 novih praporov, a vkljub temu so albanski vstaši sultanu oznanili, da se ne uklonijo, dokler sultan ne odstopi od reform.

Makedonski komiteti pa delajo dalje. Prof. Mahajovski, sam načelnik nekega odbora, je v javnem predavanju v S. fiji govoril o njih vpešanem delovanju. Najbrže imajo odbori za bližnjo bodočnost ta načrt: Vstaše zbirati po gorah, odkoder bodo na raznih krajih napadali turško vojsstvo. Med tem se pa pripravi vse krščansko prebivalstvo na velik vstanek. Sleer bi turška vojna eila premagala vstaše, a odbori upajo, da če pride do splošnega vstanka na celim Balkanu, bodo morale evropske vlasti poseči vmeš.

Sultan je na Nemškem naročil 12 mitraljez.

Poziv sultanu. Makedonski vstaši so nabili ob železniški progi med Hissarom in Projo poziv sultanu. V pozivu pravijo, da puste sultanu do srede aprila časa za izvedbo naredb. »Ako se do tedaj ne izvedejo naredbe«, pravi poziv, »tedaj bomo s Turki vse ono storili, kar so oni doslej delali z nami. Otroke vam bomo klali v zibelkah, žene vam bomo pobili pri ognjiščih.«

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Ta šč o p o š k o d o v a l. Václav Palaček, rodom Čeh, se je priženil k Jezerčkovim v Gorenjovas, kjer izvršuje trgovsko obrt. Ko mu je umrla žena, slišati je moral šestokrat od starišev pokojne žene, da je on kriv njene smrti. V takem prepiru je dne 12. januarja Palaček prijel taščo v kuhinji za kite ter jo tako pahnil, da je obležala in pozneje čutila take bolečine, da ni mogla pregibati desne roke. Sodišča ga je obsodilo na 40 kron denarne globe ozir. na 48 ur zapora. — Železničarja zmerjal. Tovorniški delavec Janez Gruđen iz Predmesta je 15. svedčana t. l. nekoliko opit na postaji v Radovljici službojočega železniškega pomočnika z raznimi provkami žalil; prišel ga je suvati ter ga je pri ti priliki na spodnji uatnici in na levi roki lahko poškodoval. Sodni dvor ga je na štiri mesece ječe obsodil. — Kdo ga je sunil? Jernej Ribnikar, kajžarja sin, in France Naglič, oba iz Zgornje Bele, sta bila žena, da sta dninarja Antona Oveka težko poškodovala. Sodišče ju je zatožbe oprostilo.

Klofač in Fresl. List »Nova doba« je očital Klofaču in Freslu, da sta sprejela

denar od židov in konservativcev. Klofač in Fresl tožita list, ki pravi, da se tožbe ne boji, ker ima v rokah od Klofača in Fresla podpisane potbottice.

Radi veletudaje pride pred sodišče pravoslavni duhovnik Ivan Novaković iz Bjeline v Bosni.

Pomiloščen je na dosmrtno ječo radi umora hišne posestnice Tereze Gleichweit v Eggenbergu pred praškimi porotniki na smrt obsojeni Jožef Cedenig, ki je, kakor znano, svoje dejanje skušal zvaliti na blaznega sina umrjene žene.

Izumitelj Slocepanik tožen. Pred dunajskim sodiščem toži neki Kleinberg slavnega izumitelja Slocepanika, da mu ta dolguje 60.000 K kot procenote od svojih izumov, in svojega bratrance Kleinberga za 56.000 K. Pa pri obravnavi se je odgodila pravda, da se natančneje pregledajo Kleinbergove knjige.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Strašen samomor. V Ollersdorfu pri Angernu si je žena nekega kočarja odrezala levo roko in si potem prerezala vrat. — Demonstracije proti nemškimi igralcem so se v Varšavi ponovile. Dijaki so uprizorili velike demonstracije. Vlada je zaprla vseučilišče. — Rusinski hotel bodo zidali Rusini v Lvovu, da jim ne bo treba hoditi v polske hotele. — Prijazen baron. V Londonu je baron Gelbmann de Buda iz Budimpešte na ulici s palico pretepel neko damo, s katero je imel razmerje! Obsojen je bil radi tega na tri mesece strogega zapora. — Defraudiral je tajnik centralnega gledališča v Hamburgu vedjo svoto denarje. Pred aretne se je hotel ustreliti. — Nagloma umrl je v Griesu pri Bolzanu bivši cesarski namestnik v Lvovu knez Evstahij Sanguszko. Ulica se mu je kri. — Stavkujoči stavci v Rimu so razbili okna tiskarne Cecchini. Došlo vojsstvo so cmetavali s kamenjem. Vojaki so jih razpršili z golimi sabljami. — Dijaki ki nemir so bili včeraj v Salomanka na španskem tako siloviti, da je orožništvo streljalo na dijake. Dva dijaka sta ustreljena. — Mednarodni kongres zgodovinarjev se vrši v Rimu. — Samomor radi ljubosumnosti. V Parizu se je obsil neki 32 let stari knjigovodja, ker je njegova žena eno uro pozneje, nego mu je obljubila, da se vrne, prišla s popoldnanskega sprehoda domov. Predno je odšla z doma, ji je dejal, da se čbcsi, ako je ob 5 uri popoldne ne bo domov. In držal je besedo. Ko je žena prišla domov, ga je našla mrtvega. — Delavskogibanje v Marzelju. 2000 delavcev v docku je na nekem zborovanju odklonilo štrajk in ostalo pri sklepu, da bodo delali le po pol dneva. Podjetniki so sklenili, da vsprejmejo le tiste delavce, ki so sporazumljeni za 10 urno dnevno delo. Težaki transatlantske družbe so ustavili delo. — Kraljica protektorica častnikarjev. Rumunska kraljica je prevzela protektorat nad društvom rumunskih častnikarjev. — Zastrupljen je priigri na biljardu. V Tešinu je v kavarni nekdo pri igri na biljardu sunil s palico v usta svojega soigralca, kateremu je palica odrla nekoliko kože. Skoro mu je obraz strahovito zatekel. V kredo, ki je bila namazana na palici, je bila strupena snov. — Umrl je v Ameriki vatanovnik mesarskega kartela milijonar Swift. Svojim 9 otrokom zapušta 80 milijonov kron.

Oporoka hrvaškega rodoljuba. Na Dunaju je umrl bivši zagrebški lekarnar Anton Kugl. Vse svoje premoženje v znesku 150.000 kron je zapustil narodnim in dobrodelnim napravam. Matiči Hrvatske je zspustil 10.000 K.

Potovanje nedoraslih oseb. Železniško ministerstvo je izdalo odlok na direktije zasebnih železnic, ki zahteva varstvo nedoraslih oseb, ki same potujejo. Odlok se opira na dejstvo, da so mlada dekleta že čisto nagovarjali v kupejih moški sopotniki s feivolnimi besedami. Po sklepu generalne inspekcije avstrijskih železnic se nalaga sprovovalnikom posebno paziti na mlada dekleta, ki potujejo brez spremstva. Taka dekleta naj vstopijo v kupeje za damo, ako so pa že ti zasedeni, naj se dekletom odkaže prostor v kupeju, kjer se že nahajajo druge ženske.

Značilna interpelacija. Pred časom je poslanec Daszynski že stavil interpelacijo, v kateri je trdil, da je poročnik Matašč v ječi povedal na zapisnik, da je princ Koburški svoječaso nagovarjal svojo soprogo princezino Lujizo — ljubico poročnika Matašča — naj se nališe, da bo barona Hrecha omamila in mu izvalila denarja. Minister je takrat odgovoril, da ni res, da bi obstojal tak zapisnik. Na sedanjo, drugo tozadevno interpelacijo poslanca Daszynskega, kateri je apodiktčno trdil, da ta zapisnik res obstoja, je minister priznal obstoj zapisnika, a je izjavil, da z ozirom na osebno poročnika Matašča in z ozirom na nezanesljive dokaze se ni zdelo vredno, da bi se poročnik pozval pred častni svet.

Telefon pri ameriških kmetih.

Severnoameriški kmetje ne zaostajajo za tokom časa. Večina teh kmetov je posestva zvezala s telefonom. ki ima tudi zvezo z bližnjim mestom. Tako si lahko hitro med seboj pomagajo. Poseben strah imajo pred to telefonično zvezo tatovi živine, ker kakor naglo kdo na kaki kmetiji ukrade živino, že se bližnje kmetije telefonično obveščene o tatvini in ko pride tat z ukradeno živino mimo njih, ga primejo.

Ljudožroi na Salamonskih otokih.

Na otoku New Britain živel je nemški podjetnik Herman Wolf s svojo soprogo in hčerjo. Ondot i Ljudožroi ga niso vznemirjevali. Pustili so ga popolnoma pri miru. Nedavno se je Wolf podal v notranjost otoka, doma pa je pustil ženo in hčer. V njegovi odsotnosti so kanibali napadli njegovo posestvo in odrzali Wolfovi soprogi in hčeri glavi, kateri so natakili na kolce pred vratmi, trupli so pa odpeljali s seboj, da se z njima pogosta. Ko je Wolf prišel domov, videl je grozen prizor: na kolih natakneji glavi ljubljene soproge in hčere. Wolf sedaj zasleduje kanibale, da jih kaznuje, utegne pa doleteti ista usoda, kakršna je doletela njegovo ženo in hčer.

Rimski novorojenec 3. marca.

Rimski listi poročajo, da je bilo na jubilejni dan v Rimu rojenih ravno 93 otrok (navadno 35 na dan) ki jim je zagotovil pačez opravo in neko svoto denarja.

Žensko živo zazidal. Žalosten slučaj se je primeril te dni blizu Odese. Poroča se, da je zlobna roka prisilila nekega zidarja v Baku, da zazida živo žensko. Zidarja pri delu sta napadla dva moška, pripeljavši se v zaprti kočiji, mu vrgla vrečo čez glavo in odvedla seboj v neznano smer. Po dolgi, a hitri vožnji se kočija vstavi, in dolavec je bil primoran stopiti v prazno sobo neke hiše daleč zunaj mesta. V veliki luknji v steni je zagledal prestrašen obraz neznane ženske, in zadržkan mož ukaze zidarju, da zazida oiprtino. Videč, da se ima zgoditi zlobno hudodelstvo, zidar odreče svojo pomoč, a neznanec ga s samokresom prisili, da se loti dela. Potem pa mu zopet zavijejo glavo v vrečo in odvedejo nszaj v Baku, kjer ga izpuste. Posiljeni rekorder je ovadil dogodek policiji, ki pa ni mogla zločincema na sled in je le rešila žrtve gotove smrti. Govori se, da ženska, ki je imela biti živa zazidana, je bila mohamedanka, in da se je njen mož hotel na ta način maščevati zaradi njene nezvestobe.

Odločnost rumunske mladine. Ogrski minister za bogodastje in uk je odredil, naj se tudi v avtonomnih rumunskih šolah intenzivneje uči mažarsčina. Valed te odredbe so jeli mnogi profesorji predavati mažarski. Sosebno gimn. profesor dr. Jauel Brunea v Kronštadt si je hotel splesti nevenljivih zaslug za mažarski jezik ter zahteval od svojih dijakov, naj se namah priuče težkih in dolgih mažarskih stihov in naj jih izgovarjajo kot pravi Mažar. Pa ker je rumunski renegat to od dne do dne odločneje zahteval od svojih učencev, so dijaki izostali od predavanja in izjavili ravnoteľju, da prej ne gredo k predavanju prof. dr. Brunea, dokler se mu ne prepove predavati v mažarskem jeziku.

Izvenreden spoznavalec Balkana.

Srbski listi prinajajo naslednje povsem zanesljivo poročilo: V teh dneh je prišel v Beligrad neki francoski žurnalist, kojega je njegov list odposlal na Balkan, da bi ondotne politične razmere študiral. V Belgradu se je hitro seznanil z nekim srbskim pisateljem ter z njim razmotrival o srbskih političnih razmerah. In srbski pisatelj je v svojem govoru omenil tudi kralja Milana, francoski žurnalist pa ga hitro vpraša: »Kaj pa dela kralj Milan?« — »Nič ne dela,« mu odvrne pisatelj ne malo začuden na to vprašanje. — »Kako? Je li mogoče, da kralj Milan v sedanjih razmerah na Balkanu roke križema drži? Povejte mi, kje se zdaj nahaja kralj Milan?« — »V Krušedolu,« mu odvrne Srb. — »Krušedol... Krušedol... Kaj je to? Kje dela ondi?« — »Leži,« — »Kako? Je li bolan? O tem prav nič ne vem; to mi je povsem novo!« — Srbski pisatelj pa konča začeti stavek: »Kralj Milan je umrl in sedaj leži v Krušedolu pokopan.«

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za knezoškofove zavode: G. Ivan Renier, župnik v Krškem, 50 K. Za salezijanski zavod: Gosp. Gustav Schirer, župnik v Borovnici, 10 K. Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Josip Jurčič, dekan pri Sv. Lenartu v Slov. gor., 23 K 50 v. Za pogorečev v Malinah pri Semežu: G. Mih. Sajč, župnik v Štangi, 10 K. — Farani v Štangi 6 K. Za olajšavo bodev kraljevine Dalmaciji: Gdđ. Marija Vider, učiteljica v Loškem potoku, nabrala svoto 11 K. 40 v.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 4. aprila. (C. B.) Pri današnji volitvi je bil dr. Karol Lueger s 124 od 145 glasov šestič izvoljen za dunajskega župana. 21 glasovnic je bilo praznih.

Dunaj, 4. aprila. Današnja „Wien. Zeitung“ objavlja cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori nižje-avstrijski, štajarski in koroški na 16. aprila.

Dunaj, 4. aprila. Tu se vrši obravnavo proti bivšemu nadporočniku Pavlu Bartmannu, ki je še le nedavno prišel iz ječe radi izdajstva, katerega je izvršil napram Avstriji, ker je Rusiji izdal vojaške skrivnosti, ki bi v slučaju vojne pomenile izgubljeno bitko za Avstrijo. Sedaj je obtožen, da je hotel od avstrijske vojaške uprave izsiliti denar za razpravo o načinu, kako zboljšati avstrijsko armado. Zagrozil je vojni oblasti, da sicer to razpravo proda kaki tuji vlasti.

Gorica, 4. aprila. Zadeva mej poslanca Lenassijem in Pallichom se je poravnala s častnimi izjavami.

Krf, 4. aprila. Tu se mudi avstro-ogrsko eskadra. V ponedeljek odpluje v Pirej.

Rim, 4. aprila. Radi sokrivde pri zločinu roparja Varsalona se bo moralo zagovarjati pred sodiščem 65 oseb in 105 oseb radi tega, ker so roparju pomagale skrivati se pred oblastjo. Mej obtoženimi je več plemenitašev in županov.

Sarajevo, 4. aprila. Tu se splošno govori, da v okupacijski deželi pride kot višji vojaški poveljnik nadvojvoda Friderik, kar utegne biti v zvezi z vestmi, da se bodo z ozirom na dogodke v Makedoniji v Bosni in Hercegovini koncentrirale vojaške čete.

Sofija, 4. aprila. Pri narodni banki so prišli na sled velikim defraudacijam.

Belgrad, 4. aprila. (C. B.) Zunanji minister Lozanić je podal ostavko in jo je kralj vsprejel. Začasno je prevzel ta portfelj ministerski predsednik.

Pariz, 4. aprila. Listi poročajo, da je tukajšnji ruski ataše Lazarev dal odposlancem makedonskega odbora 20.000 frankov.

Odprto pismo

gosp. Jakobu Peternej, županu na Bledu in načelniku liberalne posojilnice za Bled in okolico.

S svojimi odprtimi pismi v „Narodu“ in „Gorenjcu“ delate nehoté prav dobro reklamo za našo posojilnico. Tudi Vaši strankarji se tako lahko prepričajo, da je naša posojilnica mnogo cenejša od Vaše, zato se k nam obračajo za posojila. Torej sem Vam pred vsem za Vaš trud dolžan — iskreno zahvale.

Sicer pa Vam je moje, kakor se Vam zdi, tako učen in s ptujkami našopirjeno pismo, tako zaprlo sapo, da ste mi še le čez tri tedne odgovorili. Na Vaš poklon, da sem se v zadnjih letih nekaj naučil, sem prav ponosen. Iz tega spoznate, g. Peternej, da se človek, ako tudi z mračnimi in oblačnimi gospodi obdruje, nekaj lahko nauči. Vendar naj Vam pa povem, če sva tudi stara znanca, da je moja učenost, katere Vam imponuje, dokaj let starijša, kot Vi mislite. V svojih mladih letih bil sem namreč tako srečen, da sem nekoliko pogledal tudi v latinske šole. Kar smo se tu imenitnega učili, Vi seveda ne morete pojmiti, ker ste neki obiskali samo dovsko jednorazredno univerzo. Da Vi pišete samo dolinsko narečje, spridujejo mi Vaši spisi, v kolikor jih sami sestavljate. Zato ne bodite hudi, ako tudi jaz trdim, da Vam vaša odprta pisma sestavlja neka druga, morda celo akademična oseba. Ako pa ne, pa pomilujem častnega korektorja, ki dobi Vašo pisavo v roke.

1. Vi se malce ponorčujete z mojo mo tiko in mojim drevesom, tedaj z mojim poštenim kmetijskim stanom. Od moža, kateri je po svojem stanu preprost izučen urar, je to silno smešno, kajti ugled, katerega uživa kmetijski posestnik, je gotovo tako velik, kot ga ima mož, ki se bavi s po pravo starih kmetijskih ur.

2. Gosp. župnika Mraka imenujete mojega tajnega svetovalca. Čemu neki? Gosp. župnik je občinski odbornik in član nadzornišтва naše posojilnice, zato ga morete imenovati očitnega svetovalca, ker ima pravico

očitno svetovati tako v občinskih, kakor posojilničnih zadevah.

3. Vi pravite, da veste, da podpisujem, ako se od mračne in oblačne strani zahteva, tudi prazen popir. Prosim, g. Peternej, samo jeden dokaz, sicer veste, kako ime zadene moža, ki svojega tovariša tako sumniči.

4. Vam morda res nisem dokazal potrebe nove posojilnice. Dokazal sem jo pa drugim, tudi Vašim somišljenikom, s številskimi. Ta nam spridujejo nove hranilne vloge in nove proračune za posojila.

5. Pri vsaki priložnosti se po nepotrebnem zaletujete v našo kmetijsko zadruzo. Kaj Vas ta briga? Saj nimate pri njej ne dobička ne izgube. Ako je zavarovala svoje blago pri Andreju Noč, ali ni to dokaz, da varno gospodari s svojim imetjem?

6. Ako izjavljate, da vaša posojilnica na posvetu posluje po 5%, %, zakaj niste še dodali, da zahtevate pri osebnem kreditu po 6%? Ali se bojite to dejstvo občinstvu naznaniti? Da znate toliko računati, v kolikor se v odprtem pismu pobahate, raje verjamem. Vi pa nam verjemite, da smo do sedaj skoraj vsa posojila dali na 5%, %, in mirna Bosna.

7. Najbolj ste se pa zopet vrezali, ker se na novo zgrajate nad zastaranjem hranilnih vlog. Ali Vam, kot načelniku posojilnice, res ni znan najvišji pravilnik za hranilnice z dne 26. sept. 1814 § 18? Ker ste kot veren sluja dr. Tavčarja v tesni zvezi s kranjskimi Nemci, prosim, pogledajte pravila kranjske hranilnice! Ta ni „klerikalna“, tej vsaj ne bodete podkivali postranskih in sebičnih namenov. Tudi v teh pravilih najdete deločno glede zastaranja. Ali pa pogledajte pravila c. kr. poštne hranilnice! To je državni zavod in vsaj nepristranski. Ako ste tedaj dosledni, g. Peternej, pošljite svoje prvo odprto pismo na addresso kranjske in c. kr. poštne hranilnice, in zahtevajte od teh zavodov, da dotične določbe izpremenijo. Morda se Vašega pisma jeden teh denarnih zavodov ustraši in pravila izpremeni. Kolika slava za Vas, ako bodo hranilnice tako plesale, kakor bodo gosp. Jakob Peternej, blejski župan, godel?

8. Glede darila, katerega je, kakor trdite, dala Vaša posojilnica ribenskim pogorelcem, presrčna zahvala. Izjavljam pa, da ta dar ni šel skozi roko županstva, da Vam tedaj poprej nisem mogel zahvale dati. Izjavljam pa tudi, kot začnjo, da je imela Vaša posojilnica za belanske pogorce in belansko gasilno društvo samo — knofa.

Sicer Vas pa prosim, da me še trgate po odprtih pismih, ker po Vaši lastni izjavi le tisti mož kaj volja, katerega časniki trgajo.

Bohinjska Bela, 31. marca 1903.
Vaš tovariš, župan in
načelnik posojilnice za blejski kot
Burja.

Drobiž.

Ali trtna uš kaj sliši? To vprašanje je rešil nemški učenjak dr. Henrik Schaffacher v potrjevalnem smislu. Na obeh straneh života te živalice, na meji med prvimi in drugim životnim pasom, to je na spodnji strani prsnega dela, je našel slušni organ obstoječ na vsaki strani iz enega slušnega mehurčka, v kojem se nahajajo otoliti. — Je li trtna uš tudi muzikalna, tega nam učenjak še ni razodel. — Morda se sedaj posreči to nadlego naših vinogradnikov pregnati s krepkim žvižganjem?

Kritika mestnega gospodarstva. Neko mesto v Galiciji pobira jako visoko užitnino. Volivci, ki so zaradi tega nevoljni, so prilepili na mestno hišo lepake s sledečim napisom:

Vol: Ali plačuješ davke?
Pes: 20 K na leto.
Vol: Srečen si! Jaz moram plačevati 12 h od kilograma.
Oba skupaj vprašata osla: Kaj pa ti?
Osel: Meni ni treba plačevati nič, kajti jaz sedim tukaj v občinskem svetul!

A. Kaj bodo neki pokazali ruskemu carju, kadar pride v Rim? — B. Italijanski parlament. Za ruskega carja ni večjega veselja, kakor če vidi zmeden parlament, ki ne ve ne naprej, ne nazaj.

Kaj je rekel Gladstone leta 1872? Ko je Chamberlain leta 1896 govoril svoj veliki govor volivcem v Birminghamu, se mu je primerilo sledeče. Dvorana, v kateri je govoril, je bila tako nabito polna, da se ni mogel nihče niti ganiti. Chamberlain je govoril prepričevalno in vsi volivci so mu prireževali. Vsak hip je odobravanje pretresalo dvorano. — „Auglija mora nastopiti svetovno vlado nekdanjega Rima!“ zaklical je Chamberlain. — „Kaj pa je rekel Gladstone leta 1872?“ oglašil se nekdo v sredi dvorane. — Chamberlain se ustavi vsled tega klika; vse je za hip tiho, potem pa nastane ogorčenje. — „Šramota! Naj molči!“ začno kričati nekateri zborovavci. — „Vrzite ga vni!“ so vpili drugi. — To se je kmalu zgodilo. Nekaj krepkih pesti ga je prijelo, dvignilo nad glave drugih in ga neslo pred vrati. Vun vrženi volivec si popravi

obleko, reče: „Hvala lepa, gospodje!“ in hoče oditi. Ti so bili iznenadeni nad njegovo mirnostjo in eden ga vpraša: „Povejte nam no, kaj je rekel Gladstone leta 1872?“ — „Kaj je rekel Gladstone leta 1872? Jaz ne vem. Mi je tudi vseeno, kaj je rekel.“ — „A zakaj ste to zaklicali?“ — „Moral sem vun iz dvorane. Začel me je boleti zob. A ker sem videl, da sam ne morem iz gneče, sem se dal od vas vun nesti. Torej še enkrat: Srčna hvala, gospodje!“

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
3. 9. zveč.	736.0	6.2	sr. sever	dež	6.4
7. zjut.	789.1	4.0	sr. vzvzh.	del obl.	
3. 9. popol.	786.8	11.6	sr. jzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 7.7° normale, 7.3°.

Dunajska borza

dné 4. aprila.	
Skupni državni dolg v notah	100.75
Skupni državni dolg v srebru	100.65
Avstrijska zlata renta 4%	121.75
Avstrijska krona renta 4%	101.20
Ogerska zlata renta 4%	121.55
Ogerska krona renta 4%	99.50
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	16.00
Kreditne delnice 160 gl.	673.—
London vista	233.85
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.—
20 mark	23.40
20 frankov (napoleonidor)	19.06
Italijanski bankovci	95.35
C. kr. cekini	11.29

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. aprila.	
Goveje meso l. v. kg	1.32
Telečje meso	1.10
Prasičje s sveže	1.80
Koštrunovo meso	1.—
Maslo	2.60
Mast prasičja	1.90
Slanina sveža	1.70
prekajena	1.70
Jajce, jedno	— 5
Mleko, liter	— 18
Piščanec	1.40
Golob	— 50
Fižol, liter	— 20
Grah	— 40
Leča	— 25
Pšenica . . . 100 kg	17.—
Rž . . .	14.60
Ječmen . . .	14.80
Oves . . .	15.—
Ajda . . .	18.—
Proso, belo, . . .	18.—
Koruzna . . .	15.—
Krompir . . .	5.60
Drva, trda, m ³ . . .	7.80
mehka, . . .	6.50
Seno, 100 kg . . .	7.60
Slama, . . .	7.—
Pšenična moka št. 1 . . .	1.27
Koruzna . . .	20.—
Ajdova . . . št. 1 . . .	36.—

Zitne cene

dné 4. aprila 1903.	
(Termin.)	
Na dunajski borzi:	
Za 50 kilogramov.	
Pšenica za pomlad	K 7.63 do 7.64
Rž za pomlad	6.91 „ 7.2
Oves za pomlad	6.20 „ 6.21
Na budimpeštanski borzi:	
Pšenica za april	K 7.39 do 7.40
Rž za april	6.64 „ 6.65
Oves za april	5.94 „ 5.95
Koruzna za maj	6.12 „ 6.13

(Efektiv.)

Dunajski trg.	
Pšenica banška	K 7.65 do 8.35
Rž južne železnice	6.75 „ 7.—
Ječmen	6.40 „ 7.40
„ ob Tisi	6.40 „ 7.75
Koruzna ogerska	6.70 „ 7.—
Cinkvant stari	7.25 „ 7.60

— Občeznato dajo Mautnerjeva napojena semena za krmsko repo najobilnejši pridelek. Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mauthnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

— 40 000 kron zneso glavni dobitki loterije za sobegrevnice. Opozorjamo, da je žrebanje nepreklicno 23. aprila 1903 in da se vsi dobitki izplaščajo v gotovini po odbitih 10% zneska.

— Dobiva se v vseh knjigotrnih

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz
* Po poljskem izvirniku poslanca Podravski. *
Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih 14 dni se izdaja en sešitek.
Založila knjigarna

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.
111 20—18

„SLOVENEČ“

se prodaja

doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

- Blaž N., Dunajska cesta 12.
- Brus Maks, Pred škofijo 12.
- Dolenc Helena, Južni kolodvor.
- Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2.
- Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
- Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
- Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52

Komur jed ne diši, ali dobro ne prebavlja, on si olajša stanje po redni rabi rogaškega tem-plovega vreloca. Ako je zlo zastarano, je koristneje rabiti močnejši „Styriavreloca“. 447

Cerkovnik

želi dobiti službo takoj ali pozneje na kaki fari ali dekaniji, ob enem je tudi zmožen krojaštva. — Ponudbe naj se pošiljajo do 20. aprila pod naslov „Cerkovnik, poste restante, Ljubljana“.

Vozni red

avstrijskih državnih železnice, veljaven od 1. oktobra 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je kraj-nemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Gmunden, Ischia, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 min. zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Lince, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejevic, Lince, Steyra, Solne grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik
- „ 2. „ 05 „ popoldne „ „
- „ 6. „ 50 „ zvečer „ „

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- „ 11. „ 06 „ dopoldne „ „
- „ 6. „ 10 „ zvečer „ „

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod: Prihod:

- Ob 7.15 zjutraj Ob 6.34 zjutraj
- „ 2.13 popoldne „ 12.29 popoldne
- „ 6.05 zvečer „ 6.59 zvečer.

Vabilo

na

redni občni zbor

hranilnice in posojilnice

v Vipavi

registr. zadruge z neomejeno zavezo

kateri se boče vršil

dné 19. aprila ob 3. uri popoldne

v lastni hiši v Vipavi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnstva in predlogi odbora.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Volitev: a) načelnštva; b) računskega preglednika in namestnika.
4. Slučajnosti.

Načelnstvo.

V slučaju, da bi ne bil zgorej sklicani občni zbor sklepčen ob določeni uri, vršil se boče ob polu 4. uri pop. isti dan na istem prostoru in s istim dnevnim redom drugi občni zbor v smislu § 33 pravil brezpogojno. 419 2—1

Angeljnovno milo

449 104-1

Marzeljsko (belo) milo z znamko

S

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacurah!
Zajamčeno čisto jedrno (Kern-) milo!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Umetne cvetlice, šopke
in vence
za
majnik, sveto birmo, nove
maše, in druge cerkvene
slavnosti, priporoča 448 3-1
čč. duhovščini, g. trgov-
cem in slavn. občinstvu
po najnižjih cenah
L. Wölfling
Ljubljana, Špilfske ulice št. 9.
Postrežba točna!

Spomladna in letna sezija.

Nežne novosti slamnikov dame in deklice

v bogati zalogi po zmernih cenah
priporoča
J. Wanek,
modistinja.

Pozor!

Odda se v Kranju na lepem prostoru
lepa in svitla
prodajalna
s sobo in kuhinjo, pripravna za kakega kro-
jača ali tudi za kako drugo obrt.
Več se izve v upravnistvu „Slovenca“.

Higijenične pljuvalnike

nafančno po predpisu
priporoča
Andrej Druškoviča naslednik
Valentin Golob
v Ljubljani trgovina z železnino **Mestni trg 10.**
Cena pljuvalnikom 1 K 40 h, pri naročbi 10 komadov
poštne prosto.
Dobivajo se tudi 50 cm visoka
železna stojala.

Ustanovljeno l. 1832.

Priznано najboljša

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti,
ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja
po nizkih cenah
Adolf Hauptmann v Ljubljani
tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Električni obrat
176 8
Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.
Fotoplastična
umetnostna razstava
Danes, v soboto 4. aprila
Zadnji razstavni dan
Kopališča
Baltiškega morja.
V nedeljo 5. do 11. aprila
Zanimivo potovanje
po slikoviti Tirolski.
Od Ampezzo do doline
in kraja Cadore.
Vsa Tirolska je razdeljena v deset raz-
ličnih ciklov. Velezanimive slike so po-
snete strogo po naravi in se odlikujejo
po izredni plastiki in perspektivi. Lahko
umljiva, zelo koristna in izborna geogra-
fija za učence. Tisoče častnih priznanj
slovesnih pedagogov. Na vsakem prostoru
je moči regulirati dnevno in nočno svet-
lobo.
Odprto vsak dan, od 9. do 12. ure
dopoldne in od 2 do 9. ure zvečer

Praška in graška

velikonočna šunka

goriška pinca,

ob postnih dneh raznotere sveže
morske ribe
409 3-2 so dobiti pri
J. C. PRAUNSEISS v Ljubljani,
trgovina z delikatesami in kranjskimi klobasami.

Uvedba postopanja, da se za mrtvega proglasi

Anton Habjan iz Sp. Domžal št. 7.

Le-ta se je rodil dne 9. januarja 1843 v Sp. Domžalah kot zakonski sin **Martina Habjana**, posestnika v Sp. Domžalah in pa njegove žene **Urše**, roj. **Svetlin**.
Pred kakimi 32-34 leti podal se je na Rumunsko, delal baje po drugim, ne-
znanim imenom pri zgradbi železnice in parkrat poslal denar svojemu sorodniku, dne
25. junija 1884 na Goričici, okraj Kamnik, zamrlému duhovniku gosp. **Francetu Svetlinu**.
Nad 30 let pa je ostal neizvesten.
Ker utegne potem takem nastopiti zakonita domneva smrti po smislu § 24, šte. 2
obč. drž. zak., se uvaža po prošnji njegove sestre **Marije** omož. **Juvan**, posestnika žene iz
Zgor. Domžal št. 35, postopanje v namen proglasitve pogrešanega za mrtvega. Vsakdo se
torej pozivlja, da sporoči sodišču ali skrbniku gospodu **Matvežu Janežiču**, županu v Dom-
žalah kar bi vedel o imenovanem.
Anton Habjan sam se pa pozivlja, da se zgledi pri podpisnem sodišču ali mu na
drug način dá na znanje, da še živi.
Po 1. juniju 1904 razsodilo bo sodišče po zopetni prošnji o proglasitvi za mrtvega.
G. kr. deželno sodišče v Ljubljani, odd. III,
dne 24. marca 1903.

Zahvala in priporočilo.

Povodom svojega odhoda iz prijazne Postojne v belo Ljubljano izrekam vsem svojim
cenj. gostom in odjemalcem piva na zaupanju, koje so mi tekom deset let izkazovali, svojo
najsrčnejšo zahvalo ter prosim, da mi isto i v bodoče ohranijo.
Zajedno naznanim velečenjenemu občinstvu stolnega mesta Ljubljane in okolice, da sem
vzel s 1. aprilom t. l. dobro znano gostilno na **Marije Terezije cesti**
pri „**Novem svetu**“
Točil bodem izvrstna in pristna dolenska, istrijska in štajerska vina ter obče znano
izborna pivo iz tovarne **bratov Koslerjev v Ljubljani**. Istotako bodem svojim cenj. gostom
postregel z okusnimi gorkimi in mrklimi jedili. — Sprejemal bodem tudi abonement na opol-
danski in večerni obed. — Cene po dogovoru. — Pri gostilni je lep senčnat vrt. Gg. kegljavcem
je na razpolago lepo vrejeno kegljišče, „balincarjem“ pa prostorno dvorišče. — Pripravljen je
tudi čeden zračen hlev za konje.
Zanašajoč se na svoje mnogoletne skušnje v gostilniški obrti, skušal bodem čislano občinstvo
possem zadovoljiti ter njegovim zahtevam popolnoma vstreči.
Proseč obilnega obiska in blage naklonjenosti, beležim
z odličnim spoštovanjem
Franc Remic, gostilničar.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: **Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.**
Prospekt brezplačno. — Pošilalec za poskušajo: **Huss-ova pogača.**
12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-3

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann, Zgornja Poljskava**)
je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča **sredstvo za rast**
las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina,
ki **zabranila izpadanje las in odstrani prahaje**.
Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.
Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone**.
Dobi se v vsch mestih in večjih krajih dežele.
Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu **274 (36)**
Vaso Petričič-u.
V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v**
Ljubljani, A. Rant v Kranji, in lekarna „Pri angelju“
v Novem mestu.
Preprodajalci popust.

Prostovoljna prodaja zemljišč.

V Spodnji Šiški pri Ljubljani, ob državni Celovski cesti in treh občinskih
potih do proge državne železnice ležečih 30 arondiranih stavbenih parcel s po-
vršjem 4 oralov in 300 kvadr. sežnje. Prodajo se posamezno ali skupno. Te parcele
so zelo ugodne za stavbo manjših hiš, posebno za uslužbenca državne železnice.

Enonadstropna hiša

v Vrhpolju pri Kamniku na Gorenjskem št. 27 (7 sob, 2 kuhinji), z gospodarskim
poslopjem (hlev, pod, kozolec), sadnim vrtom in travnikom (1½ orala). Hiša je bila
pred dvema leti najmodernejše prenovljena; sobni tlak parketni.
To posestvo ima lepo, zdravo lego s krasnim razgledom na mesto Kamnik
in planine in je jako pripravno za letovišče.
Pojasnila daje lastnik **Franc Leskovic**, posestnik v Ljubljani, Sv. Florijana
ulice št. 1, I nadstr.

Konverzija rent.

Od 30. marca dalje
prevzema
4.2% rentne obligacije
da preskrbi prekolokovanja
in sicer
popolno brezplačno
banka J. C. MAYER
Ljubljana.

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9
priporoča slav. občinstvu in pred.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-14

Lastni izdelek.
Ceniki franco in brezplačno.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

je
najboljša mizna in osvežu-
joča pijača, 38 10

katera je preskušena pri
kašlju, vratnih boleznih, želod-
čnem in mehurnem kataru.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franco.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Namizno vino za poletje.

Kmetijsko društvo v Vipavi

priporoča svoje prijetno rdeče namizno vino
iz hribovske vasi Griže, katero ima okus
„cvička“. Cena od 56 litrov naprej po 30 K
za 100 litrov. Naročbam čez 300 litrov po
28 K v Postojno postavljeno. 367 (3-3)

Hiša

tik državne ceste Kranj-Kokra, v kateri je že
nad 100 let gostilna, pekarija in trgovina s spece-
rijskim in mešanim blagom, zraven nekoliko polja in
gozda — vse v najboljšem stanu — se

daje v najem

skupaj ali posamezno ali tudi na račun za več let.
Več pov. lastnik Peter Alešovec v Tupa-
ličah h. št. 26 nad Kranjem. 377 6-4

Prva tržaška destilerija za konjak

Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu

priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem
preiskovalnice za živila in sladila Dunaj IX, Spitalgasse 31, ki je odobrena od
vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K ¹/₂, steklenice K 2 60.

V Ljubljani se dobiva pri tržkah: J. Jebračin, Murnik, S. Kordin, A. Lilleg.
22 30-26 A. Sarabon, Viktor Schiffrer F. Terdina.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prani
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do jesti, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-
topljive fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo
narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr. — 2 K 50 h. po
pošti 20 kr. — 40 h. več za zavlanje.

Svarilo! Pred izdelki pod

enakim ali p-
dobnim imenom, ki pa so
po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših
izvirnih preparatov že 33
let obstoječega podfosfor-
nastega kisl-apnena-že-
leznega sirupa svarimo in
toraj prosimo, izrecno zahtevati Herbabny-jev
apneno-železni sirup in gledati na to, če ima
vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano var-
stveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 141 20-17

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani:
M. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher;
Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler, Ant.
Mizzan; Breze: G. Elsässer dediči; Sovodenj: F.
Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birn-
bacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hil-
linger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst:
O. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl.
Leitenburg, P. Prendini, M. Rayasini; Beljak: Jobst
& Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika;
Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

— izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Hoteli, kavarnе in gostilne, ki so naročene na „Slovenca“:

Belca pri Dovjem: Potočnik Fr., gostilna.
Begunje nad Cirknico: Bonač Anton,
Švigelj Anton, gostilni.

Beričovo pri Dolu: Gradljan, gostilna.
Bled Gostilna Wester.

Bistrica pri Št. Rupertu: Zaje Anton, go-
stilna.

Boh. Bela: Mužan Valentin, Zupan Iv.
in Ropret Jera, gostilne.

Boh. Bistrica: Arh Franc in Mencin-
ger J., gostilni.

Borovnica: Fortuna Val. in Kobi
Anton, gostilni, Fran Švigelj, gostilna
(Breg). Lebez Ivan, gostilna.

Brezje, Gorenjsko: Finžgar Jos. in Ga-
brijelčič Ant., gostilni. Lavrenčič
Pavl, gostilna „pri Rozmanu“.

Brod pod Sm. goro: Bitenc Jož., gostilna.
Celje: „Narodni dom“ (Fr. Lajovic).

Cirknica, Notr.: Korčič Ivan in Meden
Miroslav, gostilni, Anton de Schiava,
restavrat.

Črnivec pri Radoljici: Kocijandič Fr.,
gostilna.

Črnomelj Franc Jerman gostilna.

Dedendol pri Višnjigori: Omahen Mih.,
gostilna.

Dolenja vas pri Ribnici: Mrher Ign., gost.
Dunaj: Café „Goldene Kugel“ IV.
okraj, Café „Mozart“, III. okraj, in
„Arcaden-Café“, I. Universitätstrasse.
Carl Zobl's „Café Beethoven“, I.
Universitätstrasse 11., Kavarna Muhič
IX. okraj. Porzelangasse, Café „Wiens“,
I. Franzensring.

Gorica: Kavarna Schwarz, Kavar-
na „Central“.

Gorje Spodnje pri Bledu. Zrimc Janez,
Jan Janez, Jan Marjeta, gostilne.

Grapče: Miha Zalokar, gostilna.

Grosuplje: Košak Fran, gostilna.

Gor. Otok pri Mošnjah: Brinšek Jakob,
gostilna.

Gozd Kranjska gora: Blankuš Pavl,
gostilna.

Horjul: Cepon Janez, gostilna.

Hrušica pri Jesenicah: Noč A., gostilna.

Idrija: Casino „Idrija“, Kavčič
Fran, kavarna, Kos Josip, gostilna.

Javornik: Noč Mihael, gostilna.

Jesenice, Gorenj.: Frjan Ivan, restavrac-
cija, Vilman Fran, Višnjar Karol,
Hrovat Marija, „pri mesarju“, gostilne.

Kamnik: Friedl Ivan, hotel, Vanossi
Jos., kavarna, Pet. Žerovnik pri „Sokolu“.

Kandija pri Nov. mestu: Jakše Jan. in
Zorc J., gostilni.

Kostanjevica: Zalokarjeva gostilna.
Kozarišče pri Staremtrgu: Pianekci
Jan, gostilna.

Kranj: Kavarni Jäger in Kreuz-
berger, Fran Sumi in Golob Mat.,
Franjezeršek, gostilni Mavrilij
Mavr, pivovarnar, hotel „Nova po-
šta“, Hotel „Stara pošta“.

Kropa: M. Jalen, gostilna, Magušar
Jurj, gostilna.

Kranjska gora: „Pri pošti“, „Razor“,
hotela, Blenkuš, Slavec, Razin-
ger, gostilne.

Ljubljana: Kavarnе: „Austria“,
„Europa“, „Valvasor“, „Casino“,
„Eggia“, Ivan Lekan, „Mercur“,
Jos. Kramar, Ant. Albert; hoteli:
„Prislonu“, „Lloyd“, Iv. Graj-
žar, južni kolodvor; pivarne:
Lorhek, Auer, Hafner; gostilne:
„Novi svet“, Marije Terezije cesta,
„Primlinskem kamnu“, Sv. Pe-
tra cesta, „Pri zvezdi“, Cesarja Jo-
žefa trg, „Pri roži“, Židovske ulice,
„Pri zlati ribi“, Špitalske ulice,
„Pri Stefanu“, Franciškanske ulice,
„Katoliški dom“, Turjaški trg,
„Rokodelski dom“, Komenskega
ulice, Delavsko konsumno dru-
štvo, Eliz. Jurkovič („pri Kolovra-

tarju“) Pred škofijo, „Pri križu“,
Rimska cesta, Marija Barborič, Sv.
Petra nasip št. 5, Fr. Krvarič („pri Fi-
govcu“), Dunajska cesta, Mar. Ahlin,
Karlovska cesta št. 28, August Zajc,
Rimska cesta št. 4, „Pri Kamen-
čanu“, Karlovska cesta št. 4, gostilna
Dachs, Florijanske ulice št. 33, M. Škof,
Rečne ulice št. 8, Ivana Susteršič,
Sv. Petra cesta št. 15, Ivan Cinkole,
Kopitarjeve ulice št. 4, gostilna „pri
Jurju“, Poljanska cesta, Lovro Češ-
novar („pri starem Tišlerju“), Kolod-
vorske ulice, gostilna Blumauer,
Kolodvorske ulice, Andrej Cerne, Hil-
šerjeve ulice št. 14, Jakob Zabuko-
vec, Breg, Josip Boštijančič („pri
Pepetu“), Kolodvor. ulice, Ant. Kocmur,
Poljanska cesta št. 9, Jos. Dermastja
(„pri Kamnarju“), Vodmat, Zaloška cesta
št. 3, Terezija Omejo, Karlovska cesta
št. 32, Marija Stele („pri bleem kon-
jičku“), Poljanska cesta št. 26, Rudolf
Tenente, Gradaške ulice št. 10, Ana
Cuzak, Poljanska cesta št. 48, „Na-
rodna kavarna“, „Pri avstrijs-
skem carju“, Režika Kralj sv. Ja-
koba trg, Peršin Matija na Rožniku,
Vospernik, Gospodske ulice, Fr. No-
vak, restavrat v „vicariji“, Bizjak
Fran, pri Krčonu“, Tržaška cesta, Praun-
seis J.C., zajutrkovalna soba. Mestni trg 19.
„Pri lipi“, restavracija, „Pri vinski tr“,
Tonich, Tržaška cesta.

Litija: „Pri Fortunie“, gostilna.

Medvode: Jerala Alojzij in Zweiner
Ivan, gostilni.

Metlika: Vukšinič Jožef, gostilna, Da-
nel Makar, gostilna.

Novomesto: Kavarna Danisch.

Ortenek: J. B. Kosler, restavracija.

Podnart: Pogačnik Marija, Javor Te-
rezija, gostilni.

Pulj (Pola): Cafe Miramare.

Premškovo p. Kranju: Jak. Gorjanc in
Jakob Dolinar, gostilni.

Radoljica: Hirschmann Ign., gostilna.
Mulej Ivana, restavracija, Augustin
Janez, gostilna.

Rakek: Sebenikar Lovro, restavracija,
Ludovik Sebar, c. kr. poštar, Ivan Fatur,
gostilni.

Rateče, Gorenjsko: Ivan Petrič, gostilna.

Ribnica, Dol.: Lovšin Ivan, kavarna,
Podboj Jos. in Zadnik J., Fr. Pod-
boj, Andrej Podboj, And. Peterlin,
gostilne.

Sava pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.

Slov. gradec: Günther Avg., gostilna.

Smlednik: Oblak Primož, gostilna.

Sodražica: Drobnič Jurij, gostilna.

Stanežiče pri Ljublj.: Josip Teršan, gost.

Stara Loka: Jelovčan Marija, gostilna.

Stožice pri Ljubljani: Pečnik Jan. („pri
Urbančku“), gostilna.

Struge pri Dobropolju: Salokar K., gostil.

Sv. Jakob v Rožni dolini, Kor.: Mikula
Jakob, gostilna v „Nar. domu“.

Sv. Križ p. Litiji: Fr. Miklavčič, gostilna.

Šiška pri Ljubljani: Jak. Matjan, gostilna.

Škofja Loka: Hafner Leopold in Haf-
ner J., gostilni, Splichal Fr. kavarna.

Šturije pri Ajdovščini: Edvard Cigoj,
Štefan Selj in Ivan Štibilj, gostilne.

Toplice, Dol.: Oskrbništvo toplic.

Travnik, Dol.: Lavrič Jan., gostilna.

Trst: Cafe Commercio, Cafe Fabris.

Tržič: Lončar Mat., Ruech K., gostilni.

Velike Lašče: Matija Hočevar, gostilna
„pri pošti“.

Vel. Poljane Dol, M. Andolšek, gostil.

Vipava: Lavrenčič J., gostilna. Hotel
„Adria“.

Visoko pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.

Vrhnika: Dolenc Fr. Jurca Jos. in
Kočevar Franc, gostilne.

Žerovnica p. Cirknici: Marolt J., gost.

Žirovnica: Cop M., Svetina A., gostilni.

Stanje hranilnih vlog:
17 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 400.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 let h, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.

Zahvala.

Podpisani zahvaljujem se tem potom vsem p. t. cenanim gostom najiskrenejša za večletni poset v gostini „**Novi svet**“ na Marije Terezije cesti h št 14. kjer sem dosedaj izrval g. stiličarski obrt. Ob enem pa se najtopleje

priporočam

vsem p. t. cenanim gostom, da me i sedaj blagovolijo posetiti, ko sem prevzel

„Puntigamsko restavracijo“

nahajajočo se na **Marije Terezije cesti št 16** (gostilna „**Pergerš**“, katero je dosedaj vodil g. **Košena** mesa).

Tudi b dem **puntigamsko** marčno pivo ter pristna **ljutomerska, dolenska, goriška in istrska vina**

Za kuhinjo bode kakor d sedaj tudi v nadalje najboljše skrbeno.

Na kosilo ali večerjo se je mogoče abonomirati.

Z odličnim spoštovanjem

Antonija in Valentin Mrak.

Emajlirani in porcelanasti

higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu

v največji izberi

se dobivajo najcenejše pri tvrdki

FRAN KOLLMANN

trgovec s steklenino in s porcelanom
v Ljubljani, Mestni trg.

263 12 11

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne **temne in likane sobne oprave iz suhega lesa**, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane **oprave za salone, spalne in jedilne sobe** je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19. II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje **cele ornate, kazule** v vseh liturgičnih barvah, **pluvijale, obhajilne burze, stole** in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi **bandera in baldahine** ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene pa mogočnost nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

918 26-16

Važno za gospode!

Novo!

Novo!

Vljudno naznanjam, da sem v 1. nadstropju svoje trgovine

Pred škofijo števil 7

otvoril

*posebni oddelek za vsakovrstno
sukneno blago*

ter sem se potrudil, svoje skladišče dopolniti z najnovejšim, najmodernejšim tu- in inozemskim blagom od najfinejše do najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustreči vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsakovrstnim suknem blagom in pre-pričali se bode, da Vas bode zadovoljila moja velika izbira, kakor tudi kakovost in cene kar najboljše.

K prijaznemu ogledu vabi najljubneje

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.

305 10-10

Vzorci na deželo zastoj.

Naročila

na donavske krape ***
fogaše iz Blatnega jezera
in smuče *****

sprejemajo se
do ponedeljka,
6. aprila zvečer

Po kapucinskem načinu namočena

polenovka

dobiva se celi veliki teden vedno sveža
kakor tudi

graške in
praške

šunke

v priznani dobri
kakovosti
in
po najnižji ceni.

!Sunke se na željo brezplačno kuhajo!

JOS. MURNIK, Ljubljana,

špecerijska in delikatesna trgovina z vinom.

Zrebanje nepreklicno

23. aprila 1903.

Glavni dobiček

Kron **40.000** Kron

**Srečke za sobe grevnice
po 1 krono**

145 12 5

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo v gotovini po odšteti 10% zneska.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica
po K 80, K 140 in K 200 v vsah
lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah
z našo varstveno znamko „sidro“ iz
Richterjeve lekarne ter sprejme iz
previdnosti le v steklenicah s to var-
stveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.
1146 34-23

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

Nista priznana niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnine
prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj
proti majhnemu plačilu delavnih moči.
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmete
le proti temu, da se mi povrne

gld. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih no-
žev s pristno angleško klinjo;
 - 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz
enega komada.
 - 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
 - 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih
žlic;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za juho;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za mleko;
 - 6 kom. ang. Viktorja čašic za pod-
klado;
 - 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
 - 1 kom. cedilnik za čaj;
 - 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
- 42 komadov skupaj samo gld. 6.60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gld. 6.60. Ame-
ricansko pat. srebro je znano, je skozi
in skozi bela kovina, ki obdrži bojo
srebra 25 let, za kar se garantuje. V
najboljši dokaz, da leta inserat ne te-
melji na nikakršni slepariji zavezu-

jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 380 10-2

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

P Štavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik
z več ko 500 podobami
ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbineh reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št 234, Češko.

Služba

organista

se razpisuje v župniji Polhovi Gradec.
Kdor zna kako rokodelstvo ima prednost.

Več pové župni urad. 405 3-3

Podpisana ima v ralezi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluvirole, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spostovanjem se priporoča 691 52 44

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri
okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«,
ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo
in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
vsečina 50 gramov.

Kathreiner
Kneippova sladna kava

v polnih zrnih

Kathreinerjeve tovarne za
Monakovo.

Najstarejša svečarska tvrdka!

Najstarejša svečarska tvrdka!

Fr. Šupevc

Ljubljana, Prešernove
(Slonove) ulice 7, Perlesova hiša

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

zajamčeno pristne

831 5

čebelno-voščene sveče

voščene zvitke i. t. d.

izborni méd-pitanec.

Ustanovlj. pred sto leti!

Ustanovlj. pred sto leti!

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
kavarovanja za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako izrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 180

Za bolne, malekvrne, prebolnike, dame,
otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malaga vino z železom.

Maltochin, China-Sherry

1/2 steklenica K 3 — ; 1/2 steklenice 1 K 6 h;

MALTO-CONDURANGO

Malto-Pepsin

1/2 steklenica K 4 — ; 1/2 steklenice K 2, 20.

Če naravnem vrenju z dostavkom drožit južnih

vin z najboljšim ječmenovim sladom napra-

vljena neprekosljiva dijetetična vina

Od zdravniških veljakov kot najboljša spo-

zn na. Mnogo priporočilnih psem zdravnikov

Prva odlikovanja v Parizu, Pragi, Bruselju,

Amsterdamu in nedavno na dunajski raz-

stavi pijač. 334 13-4

Napredaj v vseh lekarnah

MALAGA - SHERRY - VERMOUTH

sladni samotok, kar najceneje.

Ceniki in vzorci na željo franko.

Prvo vinsko vrenje in hramovje

SVATEK & Co.

Praga-Smihov, nasproti zahodn. kolodv. 81.

Ljubljana

ANTON SCHUSTER

Špitalske ulice šte. 7.

uljudno naznanja

da so došle novosti

in konfekciji za dame

in deklice, bluže

kakor tudi modno

blago za obleke za

dame in gospode in

se priporoča mno-

gobrojnemu obisku

Solidno blago.

Nizke cene.

Vzorci na zahtevanje franko.

Vino,

406 3-3

jako dobro, iz lastnih vinogradov najlepše
lege

predaja po nizkih cenah

Anton Lavrinšek

v Krškem.

Pošilja tudi poskušnje.